

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 240

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zriayl Nrul 1/a.

INSERȚIUNILE
se primesc la administra-
ția.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Efectele superficialității

de dr. Cassiu Maniu

Superficialitatea epocelor căzute, — în cari numai vânătoarea după delicii mai nutrește solidaritatea între oameni — a fost totdeauna pricina degenerațiunii societăților.

Dar efectul ei cel mai zgduitor — căci atinge proporțiile nemăsuratului — este când această superficialitate s'a înrădăcinat în sisteme politice, în ocârmuirea politică fiindcă ea poate aduce cu sine ruina a celor milioane de familii, ba chiar disoluțiunea unui complex întreg de stat. Exemplul cel mai apropiat ni-l oferă stările noastre publice, în cari s'a erijat ca maximă suverană terfelirea și confuzia a tot tărâmul noțiunilor noastre despre înțelesul și necesitatea respectării *indefectibile* a instituțiilor de drept politic constituțional.

În urma obiceiurilor păcătoase a presei mari ungurești de a lua în deșert tot ce asigură libertatea politică a majorității cetățenilor azi s'a înstăpânit o grețoașă confuzie de noțiuni politice chiar în capetele ungarilor dela cârmă. Într'o atât de înspăimântătoare măsură, încât numai o mare catastrofă poate aduce lumină în labirintul de abuz de sentimente, de idei și de cuvinte ce s'au încetățenit în mentalitatea chiar acelor incredințați cu o mai adâncă înțelegere și punere în practică a ideilor din cari au purces toată viața libertății politice — zise — constituționale.

Presă ungurească este singură în felul său în lumea civilizată, care și-a făcut un principiu de viață din terfelirea libertăților politice. Ea singură va constitui execrabila pildă în istorie, că la ce infern se poate scobori un om modern, dacă și-a vândut condeii în slujba unor tendințe ce exclud spiritul libertății, egalității și frăției.

Aceasta presă mizerabilă și coruptă a deprins poporul unguresc cu modul său de azi superficial, greoi și neprevăzător de gândire. Presă aceasta ungurească infectă a săpat groapa adevăratei fericiri a patriei prin formula sa campanie îndreptată contra tuturor ce înțeleg așa cum trebuie ce va să însemne adevărata viață publică constituțională în care fiecare cetățean are dreptul ocrotirii și desvoltării drepturilor inviolabile ale vieții și progresului său personal și a națiunii în care s'a născut, în care trăiește, în care trebuie să-și desfășoare puterile sale.

Presă aceasta ungurească, pe care numai interesul egoist o leagă de interesele patriei noastre comune este atât de lipsită de ultimele resturi de conștiință încât nici în ora a douăsprezece nu își dă seama că azi viața publică a țării a dat raliment cu privire la înțelegerea garanțiilor unei vieți strict constituționale. Tu, presă ungurească coruptă! când îți vei da seama de tot, ce ai păcătuțit față de însuș poporul tău unguresc?! Nu vezi că el nu mai are simț de a-și înțelege nici chiar mult, laudatele drepturi publice ungurești, când suferă ca parlamentul — din care a scos naționalitățile — să nu mai reprezinte o putere

suverană ci să lucreze numai tot spre degradarea instituțiunii parlamentarismului?! Nu vezi că un astfel de parlament caricatură nu poate sta sub paladiul dreptului imunității, fiindcă s'a abătut dela înțelegerea adevăratelor lipsuri ce urmează din ideile libertății, egalității și fraternității între cetățeni?! Presă superficială ungurească, Tu care Te însperi din nesimțirea Ta regretabilă, pentru durerile reale ale țării acesteia când vei fi obiectivă și emancipată de sub egoismul și îngustimea duhului ca să vezi și simți însăși că ce imprudență scelerată este a batjocori și a terfeli înaltele idei de libertate politică, și cât de curând se răzbină păcatul altoirei superficialității în straturile largi ale unui popor în materie politică!

Incercați acum voi ziare mari și sfătoase ungurești a repara golul ce l-ați săpat în conștiința publică a ungarilor cu privire la dreptul imunității deputaților, la libertatea electorală, la libertatea presei, la libertatea cultului și civilizațiunii popoarelor, pe cari toate le ați luat în deșert bagatelizându-le și murdărindu-le cu condeiele voastre vândute unei cauze injuste și abjecte!

Dar e de prevăzut că spiritele ignoranței pe cari le-ați evocat din groapa lor, voi nici când nu veți avea putere a le înlăntui și poate că vor țări cusine în groapă și pe voi evocatorii și pe victima lor. Fără ca cineva să mai aibă compătimire pentru atari *patroni ai întunerecului*.

Iași și Galați

— Două serbări naționale —

de dr. Horia Petra-Petrescu
(Stărușit).

Astfel cei ce vor asculta de glasul de chie-mare, vor putea să participe la Iași și la desvălirea statuei lui *Kogălniceanu*.

Într'un singur articol de jurnal nu se poate trata întreaga însemnătatea personalităților acestora marcante din trecutul nostru apropiat, rămâne numai să se accentueze marea importanță a momentului*).

Programul serbărilor din Iași e cunoscut din jurnale. Va lua parte regele Carol cu întreaga familie regală, vor fi de față toți miniștrii țării românești și tot ce sufletul românesc are, mai select în România.

Ar fi rușine ca noi să nu fim reprezentați după cuviință. De aceea facem apel ca să participe cât mai mulți la aceste sărbători mărețe.

*

Al doilea prilej de sărbătoare ni-se dă duminică în 9—22 oct. În *Galați* se va desvăli monumentul lui *Eminescu*.

Să mai spunem cine a fost *Eminescu*? Nu se află pe buzele tuturor răspunsul? Nu am în-

chis în sufletele noastre acest nume, dând toată cinstea ce se cuvine unui spirit mare, care a suferit, răscumpărându-și astfel gloria nemuritoare de a fi scriitorul iubit al unui neam întreg? Cine n'a cetit ce a scris el? Dela „*Luceafărul*” lui până la acea dumnezeiască poveste: „*Făt frumos din lacrimă*”?

La serbările din București, din săptămânile trecute, îmi povestea un funcționar al „*Academiei Române*”, plin de entuziasm, de pelerinajul ardelenilor și al bucovinenilor la manuscrisele lui *Eminescu*, în biblioteca „*academică*”.

„Să fi văzut cu ce evlavie se uitau preoții și învățătorii aceștia, cu nevestele lor, la manuscrisele lui”, îmi spunea cu elan prietinel meu. „Hărțile acelea le considerau drept niște moaște sfinte. Ceteai în ochii lor înflăcărați gândul: avem mare noroc, că ne-a fost dat să vedem paginile astea, pe cari a stat aplecat odată unul din cei buni ai noștri”.

Nu râdeți, voi, snobi lipsiți de idealuri, voi, cari alergați în goană nebună printr'un muzeu cultural, căci „n'are ce să vă spună”, nu zeflemisiți simțimintele acestora, căci este vrednic de dispreț *acela*, care nu se poate entuziasma, pentru care o foaie de hârtie este numai o biată foaie de hârtie, fie scris pe ea ori și ce. (Să fim în clar: nu *fetisșism*, dar cinstea *cuvântă*!)

Dacă veți râde, voi, stâlpi de catenea și tineri îmbăcșiți de idei hipermoderne, de privirile astea curate ale preoților și învățătorilor noștri, desigur veți izbucni în hohot, auzind alt amănunt. Iată-l: (L-am cetit în „*Neamul românesc*” al dlui Iorga).

Cu ocazia serbărilor „*Ligei*” s'a întâlnit un bucureștean, care relatează faptul în gazeta menționată, cu câțiva bucovineni excursioniști. Aceștia l-au rugat să le arate una-alta, iar bucureșteanul, le-a îndeplinit bucuș rugarea. Între multe altele i-a condus — fiind rugat de ei — și la cimitirul *Belu*, unde e înmormântat, dupăcum se știe, *Eminescu*.

Câtva timp au stat fără de a spune o vorbă călătorii noștri. Apoi, căutându-se cu ochii, ca la un semn dat, au început să țină *prohodul*.

Dar e prea interesant episodul, decât să nu fie citat în simplitatea lui frumoasă, așa, cum îl descrie dl *Mihai Ciupagea* (acesta este numele bucureșteanului):

„Cu multă evlavie s'au apropiat de mormânt, și, cetind inscripția... deodată, inspirați par'că de o putere minunată, îi văzui pe toți cu pălăriile în mână: preotul începuse *prohodul*, secundat de diaconul *Grigore*.”

Și ce *prohod* frumos! Mărturisesc sincer, că în viața mea n'am ascultat mai cu drag o slujbă bisericească decât atunci, când eram noi șase împrejurul mușuroiului de pământ, care acopere rămășițele celui care a fost *Eminescu*.

Cu câtă sfințenie și credință cântau ei *prohodul*! La *Ierusalim*, pe mormântul lui *Hristos*, nu l-ar fi cântat cu atâta patimă ca pe acesta.

Nu știu cum a mai fost: am auzit la urmă „*veșnica pomenire*”, și par'că mă deșteptam dintr'un somn lung cu visuri frumoase. („*Neamul românesc literar*”, a. III., Nr. 34—5).

* Cine vrea să citească un minunat discurs, rostît la Acad. Rom., în 1891, să citească discursul lui *Mihail Kogălniceanu* în fața suveranilor. (Bibl. Socec. Nr. 25).

O propunere

Către comitetul național —
(Articol din afară)

Cu extreme încordări morale, dar mai cu seamă bănești și mai ales acolo, unde preotul a rămas, în ciuda ispitelor, ostașul credincios al neamului, chiar și școlile mai prezintă încă o garanție a înaintării noastre. Cum însă, durere, majoritatea preoților noștri n-a avut la vremea sa, precum n'are poate nici azi, îndrumări rezezi, categorice și unitare din centru, relativ la atâtea chestiuni școlare; cum o seamă de preoți își tem înainte de toate congrua, ori celelalte venite lăaturalnice ce le vin dela stat; cum învățătoria umilită, înfricată, ș'amuțită de barbaria atâtor inspecți școlari, sovăște și întru împlinirea minimală a datorințelor sale românești cerute de popor, impuse de conștiință și garantate chiar de lege — constatăm cu mâhnire, că în foarte multe părți, școala românească e pe cale de a-și pierde rostul său național. Ea nu mai poate fi socotită pretutindenea, drept cetățuia ocrotitoare a limbii noastre strămoșești, ei dimpotrivă, prin însuși trupul ei se scurge virusul, ce distruge clipă cu clipă tezaurul, care ni s'a păstrat până aci cu scumpătate.

...In afară de multele școale de stat, răsărite ca din pământ, în afară de asuprirea diavolească și de sistemul consecvent al desnaționalizării noastre, propovăduit cu energie fără de seamă din partea eghemonilor noștri, în afară de fatalitatea de-a fi stătuți în bătaia valurilor confinare unguerești, vor mai fi poate și alte cauze, pentru cari, în special, în părțile mărginașe nordice, mi-a fost dat să văd o iconă jalnică, ce trebuie să ne pună mîntea pe gânduri, scoțându-ne din inerția și nepăsarea, pe cari nu le pot îndreptăți decât vechile și cunoscutele metode: totala noastră lipsă de organizație politică-culturală și desăvârșita lipsă de sistem, cu care ne-am zbatut de zeci de ani, în toate direcțiile vieții noastre publice.

Incepem să ne pierdem limba! Iacă doina nouă, sinistră, ce se împletește în armonia dure-roasă, tragică, a unui neam, nu atât lipsit de noroc, cât lăsat pradă nenorocirei.

În Bihor, Sătmar, Ugocia și Maramureș pericolul corei sufletului românesc se arată crescând zilnic ca o fantomă urită. Lipsită în mare parte de efectele binefăcătoare ale școlii sale naționale și supt continua înrăurire unguerizatoare, țărănimea noastră din extremul nord a început să vorbească o limbă nouă, urită, hibridă și degenerată, în care tot al doilea cuvânt e unguerec. Nu numai terminii tehnici, judecătorești ș. a., ci chiar cuvintele băstinașe s'au pierdut ori s'au corect, chiar expresiile folosite în viața sa zilnică încă sunt luate, în mare parte, deadreptul din unguerești.

Acestui erou al penei, al scrisului românesc, lui Eminescu, i-se va desveli în 9 oct. v. un monument vrednic de el, în Galați.

Monumentul se află în parcul municipal. E cunoscută cetitorilor noștri propaganda frumoasă întreprinsă de „comitetul comemorării”, în fruntea cărnă stă d. Corneliu Botez, consilier la curtea de apel din Galați. Volumul „Omagiul lui Mihail Eminescu”, apărut în 1909, cu prilejul a 20 de ani dela moartea poetului, se citește și la noi. Meritoasa lucrare, la care au colaborat mulți scriitori de seamă, s'a vândut și se vinde în folosul monumentului din Galați.

Acest comitet își vede astăzi munca încoronată de succes. Festivitățile din Galați o să fie o încheiere logică a strădaniilor oamenilor de inimă din comitet.

Ceeace promise programul e frumos și înălțător: și-au dat întâlnire la Galați o seamă din cei mai buni ai noștri. Cine va vrea să vadă și să audă pe N. Iorga, pe A. D. Xenopol, pe Gh. Coșbuc, pe A. Vlăduț, pe Const. Notara și pe mulți alții, va pleca să ia parte la desvelirea monumentului lui Eminescu.

Pentru mai buna orientare se publică în numărul de astăzi al „Românului” programul desvelirii monumentului.

Numele acelora cari vor participa și vor lua parte activă, ne este o cheazăsie, că și aceste două serbări vor fi adevărate manifestații culturale, nu potemkiniade, de cari începem să ne desbărăm încet pe încetul.

Capital sufletesc care să fie în stare să contracareze acest început dezastros, nu este. Cu lauda puținelor excepții, bibliotecile populare își așteaptă abia de acum înfiriparea. Asocieri culturale mai de loc. Cea mai veche tovarășie națională, care după vârstă este „Asociațiunea maramureșană” doarme de decenii somnul senilității ostenite pe nemuncite. Inima asocierilor noastre culturale sudice, de abia mai răzbate să-și împingă circulația sângelui spre aceste extremități rătăcite, cari îmi fac expresia mânilor și picioarelor unei ființe anemice și reumatice.

Băneile nordice — țineți seama, că în Maramureș s'a înființat întâia în 1911! — sunt prea de curând înghebate și prea crude, decât să poată da din puterea lor pentru propagandele culturale-naționale. Cărtărimea locului, crescută aproape exclusiv în școlile și facultățile unguerești, vorbește ea însăși și în slujbă și acasă, mai mult „limba statului”.

În Sighetul plin de nobili ai Marmației, de o pildă, din cele vre-o douăzeci ș'atâtea de familii, abia două-trei se mai slujesc de graiul strămoșesc, care și el, nu e decât traducerea din vorbă în vorbă a cugetării unguerești. Copiii sub zece ani ai acestor familii, aproape nu mai știu românește. Nici că este locul aci, ș'apoi: m'ar și durea să numesc pe părinți, aducând exemple așa de triste, văzute cu ochii, în ultimul meu drum făcut prin aceste părți.

S'a ajuns până acolo, ca limba noastră dulce și plină de mlădie să fie nesocotită, ca cenușoștea din poveste. Și este numai firesc, ca aceia, cari nu cunosc poesia unui Eminescu, unui Coșbuc, unui Goga, nici eleganța stilului încărcat de gândire al unui Maiorescu; frazeologia bogată, adâncă, capabilă a reda orice cugetare, al unui Iorga, cari habar n'au de primăvara literară atât de îmbelșugată a prozei și versului românesc — să-și caute încântarea sufletească exclusiv în Petőfi, Arany, Mikszáth, ori Herczeg. E lesne de înțeleș, că ceice nu cetesc cotidienele și revistele noastre, streine de sfera înțelegerii și simțirii lor, se apropie cu încredere de „Budapesti Hirlap” și „Uj Idők”, a căror hrană o cuprind desăvârșit ș'o gustă.

Acești sărmani rătăciți, (în bibliotecile cărora vei găsi toate volumele capo-doperilor maghiare, însă nici un volumaș de al „Minervei”) nu văd, că la București răsare splendid soarele culturii noastre, ci nu știu, că aci se lucrează de sârg în marile ateliere ale literilor, artelor și științelor românești — acești bieți înopțați își îndreptează privirile împăinginite înspre Ierusalimul pistriț și cosmopolit, ce se resfăță în strigăt de bălciu, pe malul Dunării unguerești.

Ci-mi veți zice: o scoarță subțirică de cărturari uitați de sine, nu poate aduce pierzarea unui neam, ale cărui rădăcini sunt adânc înfipte în pământ: și al cărui trunchiu puternic, zâmuește de sevă și sănătate. (Las' că și mult trâmbitata „vitalitate de rassă” a ajuns o vorbă deșartă, ca multe altele, pe cari nemiloasa statistică le-a desființat și spulberat. Căci cifrele reci și desbrăcate de învălișul cald al mineiunii ce farmecă și gădila orgoliul nostru, ne arată, că poporul românesc nu se mai sporește decât în câteva județe; morții întrec în atâtea locuri nașterile, comisiunile de asentase de mulțori nu găsește între zece feciori decât pe unul care să poată sluji împăratului, ceilalți fiind niște băiețandri fără de vlagă și decăzuți pe urma alcoolului, a lipsei de hrană, ori a boalelor, pe cari nu le mai numesc. Poftească ceice nu cred și cerceteze regiuni întregi, unde decadența fizică și sufletească a poporului nostru o să-i zguduie și o să-i scoată din cercul iluziilor, cari îi încântă.

După această paranteză, care ar putea desclide o discuție documentată din partea celor cu competența în materie, să revin la problema limbii.)

Apoi desigur că pericolul serios începe abia atunci, când cu ochii împânziți de lacrimi vezi chiar comune românești nordice, în cari însuși poporul instrăinat cu totul, îi cere preotului său nu numai predică, ci și slujbă unguerească, ca la Carăi bunăoară, unde țărănimea a ajuns să nu-și mai înțeleagă limba sa proprie. Și durerea noastră trebuie să crească și mai cu dinadinsul, când știm, că în special țărănimea sătmăreană, apoi cea mureșană și chiar o parte din nordul Bihorului, este materialicește binșor situată.

Lucru lămurit: în măsura, în care pierie limba, dispăre și simțirea pentru neam. Ce sfaturi românești vrei să-i ceri cărturarului, care a făcut clasele medii în Sighet și facultatea de drept în Debrecin. — ori preotului românesc, care a învățat în liceul unguerec din Baia-mare și și-a făcut teologia în Ungvár și care abonând de 15 ani regulat „Magyaország”, din coloanele acestea, dăcă a mai cetit câteodată, că și românii au oarecare literatură și istorie?

Ce rezistență mai poți aștepta dela tinerimea sărmanului popor, care și-a supt învățătura din țățele școlii de stat? Ca o adâncă ironie, elocventă ne poate sluji cazul, pe care l-am văzut într-o astfel de comună.

Un conflict național, iscat între un român care nu mai știa românește și un ungar neaoș. Pe treptele cărciumei, românul ameuțit de băutura străngea tot mai întetit beregata unguerului care-l zădărase, strigându-i victorios: „A mindenit a fajtádnak! En oláh vagyok, ha nem is tudok oláhul...” și-l sugusa vartos. Era ultima licărire naționalistă a românului care mâne va fi ungar adevărat cu trup și suflet.

Lipsit de limba maicei sale, un popor perde rapid chiar și drojdia simțului național și mult în câteva decenii, el va aparține definitiv neamului a cărui limbă și-a însușit-o.

— Parcă le văd zîmbetul dulce și plin de bunăvoință, dar cu toate astea îi rog frumos, să nu-mi vie filozofi a toate înțelegători, cu explicarea resignată a procesului de asimilare, observat la toate confiniile nedemarcate prin granițe naturale, cu mări, munți sau fluvii late. Ei vor încheia clasică lămurire, cu cuvintele: „E vorba numai de care pe care, căci este o contopire fatală, căreia nu i-te poți opune”.

Prin urmare, din teoria asta ar urma logic ca după aranjarea noastră la bariera unguerească, amicii noștri, ca „mai tari” să purceadă a intra și mai adânc în inima românismului, asimilându-ne în scurtă vreme total. Tot în virtutea aceleiași legi ar trebui ca macedonenii să se turcească ori grecească, bucovinenii să se rutenizeze ori germanizeze și în sfârșit românii liberi să-i facă cheful lui Mochi et consortes aruncându-se cu toată dragostea în brațele dornice ale „neorunilor” — iar noi copiii instrăinatului Ardeal, să-i lăsam pe ungueri să-și facă de cap? Nu știu de ce, tocmă îmi vine aminte zisa lui Franț Mohr, monstrul clasic Schiller (dar un monstru inteligent: Das Recht wohnt beim Überwältiger und die Schranken unserer Kraft sind unsere Gesetze!”

Cu filosofia noastră anemică și budhistă, care s'a împăcat rând pe rând cu toate dezastrele ce ne-au ajuns, vom uita bineînțeles să înălțăm bariere meșteșugite, ca marea străinismului să nu poată săpa și mai adânc, spălând în curând întreg malul nostru, unde țărnul e zidit din stânci de bazalt, zadarnic plescăesc de veacuri valurile inșpumate de întăritare. Cu cât ele vor lepsi mai strajnic peatra, cu atât se vor fărma în mai multe mii de stropi.

Dar ce bariere să înălțăm? „Nu există în lume bariere mai tari, decât pepturile celor liberi!”... a zis Gladstone, care deasemenea n'a fost un prost. Dar care gimnazist nu știe, că liber poate fi numai un popor cult. Veniți deci să ridicați, pe unde trebuie, zăgazuri de cultură națională, cari se vor adeveri mai puternice decât piramidele, cari cu trupurile lor enorme opresc înfrângând uraganele Zaharei nășipoase.

(Va urma)

Dr. DUMITRU POPA
MEDIC UNIVERSAL.

Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morburii interne, de femei, de copii și de urechi. =
Arad, Strada Petőfi (lângă gimn.) Nr. 10.
Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 1/2, 3—5 ore. p. m.

De
reintors
publicit
inceput
membri
zilelor
lumânar

Su
tare a
executiv
după al
face cea
lui națio
dului, ș
pul națio
mandita
babil, ca
noapte s
intra înt

Era
„Tribuna
deplineas
și ceartă
ționali, c
tru înch
izbânda
Iată
comandit
mai bine
azi al ac
rele erup

„Che
mentelor
judec
tași în
torizati
„Dor
gulă.

„Iată
stă teza p
fi dusă la
incăt sunt
„Românul
gistrale di
hali, în ca
dovedi cu
matic atât
de neam, c
bări fără
fata judec
„Acca
vârșească,
barbat și n
nea dnii S
patici.

„Celeb
limara de
„Acca
N. R.) are
tismul somn
tulburată, p
„Trebu
un nou org
și cu regie
cu organizat
„D. V
Șeghescu și
cu o falsitat

Numai
din subu
interes a
49 avem

Scandalul reînvie

De câteva zile d. dr. Nicolae Oncu s'a reintors din vilegiatură. Imediat organul de publicitate al comanditei din Arad a și re-inceput atacurile sale murdare împotriva membrilor comitetului național. „Tribuna zilelor noastre“ caută din nou cearta cu lumânarea. Provoacă din nou războiul intern.

Suntem în toiul luptei extraparlamentare a partidului național român. Comitetul executiv al acestui partid aranjează una după alta mărețele adunări populare spre a face cea mai întinsă propagandă programului național, spre a strânge rândurile partidului, spre a vindeca ranele tăiate în corpul național prin nefericita disidență a comanditarilor arădani. Este chiar foarte probabil, ca parlamentul să fie dizolvat și peste noapte să ne trezim cu necesitatea de a intra într'o nouă luptă electorală.

Era evident, că în această situațiune „Tribuna zilelor noastre“ trebuie să-și îndeplinească chemarea de a produce zizanie și ceartă, de a măscări pe conducătorii naționali, ca să pregătească astfel terenul pentru încheierea noastră națională, pentru izbânda în eventuala luptă electorală.

Iată într'adevăr chipul, cum organul comanditarilor din Arad crede a putea servi mai bine acestei îndatoriri. În primul de azi al acestei nefericite foi cetim următoarele erupțiuni edificatoare:

„Chestiunea deosebiri de credință a elementelor grupate în jurul ziarului nostru, de judecata tulbure a unor fruntași înțelepți la conducerea autorizată a partidului-

„Domnii șefi și subșefi cu brevetul în regulă.

„Iată cea mai potrivită ocazie, când această teză predilectă a organului autorizat poate fi dusă la triumf. Lucrul e atât de evident, încât suntem siguri, că în cel mai scurt timp „Românul“ va publica o serie de articole magistrale din penna distinsă a dlui Teodor Mihali, în cari șeful clubului parlamentar va dovedi cu aparatul logic și cu cumpătul diplomatic atât de necesar unui ilustru conducător de neam, că părerile dlui Goga sunt înjghebari fără rost ce se frâng neputincioase în fata judecății mature a unui șef de partid.

„Această operație nimicitoare are s'o săvârșească, firește și d. Cicso-Pop, alt ilustru barbat și neprețuit gânditor politic, deasemenea dlui Suciu, Goldiș și alți pensionari simpatici.

„Celebra operă dela Brașov eșită din călimara de specialist a doctorului Vaida.

„Această tăcere placidă (tăcerea noastră N. R.) are o asemănare primejdioasă cu multismul somnului de după masă, cu pacea netulburată, pe care și-o reclamă digestia...

„Trebuia creiat titlul de existență pentru un nou organ de publicitate cu case proprii și cu regie vastă, cu directori și vicedirectori, cu organizatori și maiordomi...

„D. Vasile Goldiș, acest apologet al lui Seghescu și naționalist de legea nouă, înzestrat cu o falsitate sufletească patentă...

„Oameni destui s'au întâlnit, cari au fost orbiti în trecut de jongleriile comedian-tului.

„Treceți, vă rugăm, pe aici prin Arad: o să vedeți un palat somptuos pentru care s'au cheltuit sute de mii (!), cu aranjamentul unei străluciri ciocoiești și o să înțelegeți degrabă cu câtă abnegațiune lucrează acești ilustru șefi ai poporului nostru chinuit de tradiționala lui sărăcie apostolicească.“

Am reprodus aci părțile mai marcante din acest nou exercițiu de stil al literaților dela „Tribuna zilelor noastre“. Apucătura păcătoasă însă nu prinde. Pentru noi toată chestiunea e terminată. Cel puțin până atunci, până când vom prinde convingerea că lucrarea de destrămare a comanditarilor din Arad începe să fie iar primejdioasă intereselor noastre naționale. Nu vedem acum primejdia aceasta, deoarece marele public românesc, partea covârșitoare a partidului nostru național a făcut însuși selecțiunea trebuitoare între bine și rău. Seria nesfârșită a adunărilor noastre populare a dat satisfacție deplină comitetului nostru național și șefilor politici ai partidului nostru. Opinia publică sănătoasă a neamului nostru ne oprește dela acest soi de hărțuială țigănească. Ne mărginim deci, pur și simplu, a denunța acestei opinii publice noua ieșire a comanditarilor și conlitiurătorilor urgisiți și — trecem înainte la împlinirea datorințelor noastre naționale.

Programul definitiv al serbărilor din Iași

I. Duminecă 25 sept. ora 4.30 p. m.

Sosirea M. S. Regelui, M. S. Regina, A. S. R. Principele Ferdinand, A. S. R. Principesa Maria, A. S. R. Principele Carol, A. S. R. Principesa Elisabeta.

Toți d-nii profesori sunt rugați a veni la gară, în ținută de ceremonie, pentru întâmpinarea familiei regale și princiare.

II. Luni 26 septembrie ora 5 p. m.

Sedința de orientare la care vor lua parte toți delegații streini și români, împreună cu d-nii profesori universitari, în aula universității.

III. Marți 27 septembrie ora 10 dimineața.

La Teatrul Național. Prezentarea felicitărilor și adreselor delegaților români și străini, serbare prezidată de M. S. Regele, înconjurat de întreaga familie regală și princiară.

Ținuta de gală.
Seara la ora 9 p. m. serată de gală la Teatrul Național.

Ținuta de gală.

IV. Miercuri 28 sept. ora 10 dimineața.

Desvălirea și inaugurarea statuiei lui Mihail Kogălniceanu.

Ținuta de ceremonie.
Seara la ora 10, bal oferit de comuna Iași, la care va participa întreaga familie regală și princiară.

V. Joi 29 sept. ora 10 dimineața.

Deschiderea solemnă a cursurilor universității.

Cuvântările ocazionale.

Ținuta de ceremonie.

Plecarea suveranilor a fost fixată pentru vineri 30 sept. ora 9 seara.

Joi 29 seara va avea loc o retragere cu torțe și mari focuri de artificii în grădina Copou.

În după amiaza zilelor de 27 și 28 sept. pe platonul dela Abator au loc alergări de cai, organizate de Jockey-Clubul din Iași cu premii în valoare de peste 30.000 lei.

Duminecă 25 sept. se deschide și expoziția viticolă, organizată de Societatea Podgorienilor din Iași, unde vor fi expuse produsele viilor din preajma Iașilor, struguri din noile vițe americane și vechi soiuri moldovenești, a căror cultură sistematică a dat rezultate uimitoare. Participă și expozanți din alte județe ale țării. Se prevede un succes desăvârșit.

Și-au anunțat până acum sosirea la serbările universitare următorii profesori, reprezentanți ai universităților străine:

Berlin: prof. Valdayer.

Paris: profesorii de litere: Martoune și Roques.

Neapole: prof. Acarte Scarpa.

Praga: prof. Iarnick.

Breslau: prof. Friedmayer.

Viena: prof. Svoboda.

Goettingen: prof. Haceck.

Cernăuți: prof. Rector R. Saghin, Sextil Pușcariu, protopopul D. Dan. Siriteanu și Stefaneli.

Se mai așteaptă sosirea delegațiilor și dela alte universități.

M. S. regele ca și la precedentă vizită ce a făcut în a doua capitală a țării la 1906 va fi salutat din partea țării Rusiei de către guvernatorul Basarabiei, însoțit de o delegațiune militară.

De data aceasta M. S. regele va fi salutat și din partea împăratului Austriei de o misiune militară compusă din generalul Karl Noster, colonel Ludovig Demar și căpitanul Aurel Maniu. Misiunea va veni în Iași duminecă 25 sept. înainte de sosirea trenului regal.

Banchetul anunțat pentru 28 sept. a fost înlocuit cu un bal dat de Primăria Iași la Teatrul Național. După bal va urma supeu.

La serbarea de gală de marți, 27 septembrie dela Teatrul Național se va urma după următorul program:

Versuri ocazionale spuse de artistul State Dragomir.

Opere cântate de orchestra ministerului de instrucție.

Opere cântate de corul metropolitan din Iași. „Ūrsita“ piesă într'un act de T. Gavănescu, profesor de filozofie cântată ocazional de d. Mezeti prof. la conservatorul din Iași.

Doine și rapsodii românești de d. I. Burada.

Dupăcum am arătat și în corespondența trecută, desvălirea statuiei lui Cuza-Voda nu se va face cu prilejul acestor serbări, din pricină că statua nu se află încă așezată, deși au sosit toate piesele ce o alcătuiesc. Pe locul fixat pentru statuie în Piața Unirii s'a instalat un bazen și uimitoare jocuri de apă din conducta de Timișești.

Se va inaugura însă statuia lui M. Cogălniceanu așezată în fața universității, cu care ocaziune vor pronunța discursuri rectorul universității dr. G. Bogdan, A. D. Xenopol și un student. Societățile vor depune coroane.

Numai pe proprietarii mici

din suburbiul Aradului îi poate interesa că în str. Kasza Nr. 3 și 49 avem un depozit bogat de

țevi de beton

acomodate pentru canalizarea ce se află acum în curgere. Prețurile cele mai convenabile.

PEPOLI și ÉBERLEIN

intreprinzător de zidiri betonice.

Telefon Nr. 675.

Cu ocaziunea prezentării felicitărilor în ziua de 27 sept. la Teatrul Național, va rosti un important discurs academic M. S. regele. Se crede că cu această ocaziune va înființa și pe lângă universitatea de aici o „Fundatiune universitară” la fel cu cea din București.

V. T.

Deficit de milioane în gospodăria Coroanei. Din Viena se anunță, că în gospodăria M. Sale, la secția economică a biroului mareșalului suprem al Curții a fost descoperit un deficit de mai multe milioane coroane. Cu prilejul anchetei s'a constatat, că de mai mulți ani chestiile economice ale biroului mareșalului suprem al Curții au fost administrate fără buget și cu toate că în timpul din urmă s'a ordonat economisire generală, totuși în gospodăria Curții și acum se găsește o lipsă de mai multe milioane coroane. Administratorul gospodăriei, baronul Wetscht, probabil, va fi dimis, iar suma care lipsește va trebui să o acopere din al său M. Sa.

Dizolvarea camerei? Ziarele „Budapesti Hirlap” și „Esti Ujság”, cari stau aproape de guvern, fac amintire despre dizolvarea camerei și despre alegeri noi. „Budapesti Hirlap” publică păreri mai multor politicieni anonimi, apoi face următoarele observări:

— Atmosfera politică e saturată de curente electrice și numai o scântee mai lipsește pentru ca materialul combustibil să explodeze. Intre astfel de împrejurări *abia se poate spera, că curentul electric să poată fi condus fără ca să explodeze.*

Însă până la ciocnirea finală se vor face mai multe încercări pentru *asanarea* situației.

Tara va lua cunoștință despre unele orientări publice referitoare la regulamentul . . . și la hotărârea guvernului mai întâiu pe la jumătatea lui octombrie dela primul-ministru contele Khuen-Héderváry, apoi dela contele Ștefan Tisza. În 19 octombrie contele Șt. Tisza își va face darea de seamă în Arad și, să se știe, declarațiile pe cari le va face acolo, sunt deplin aprobate și sunt compuse în înțelegere cu primul-ministru Khuen-Héderváry.

Părerea noastră este, că sfârșitul luptei va fi dizolvarea camerei.

Decorarea sultanului de către regele Carol. M. Sa regele Carol a conferit sultanului marele cordon al ordinului „Carol” cu briliante. Insemnele vor fi înmânate de d. Mișu.

Decorarea sultanului de regele Carol, în actualele împrejurări, este viu comentată în cercurile politice și diplomatice.

Acest fapt dovedește relațiunile de bună prietenie ce voiește România să aibă cu imperiul otoman, asupra căruia azi a căzut nenorocirea unui războiu.

Bugetul austriei. Din Viena primim știrea, la începutul ședinței de azi a Reichsrathului ministrul de finanțe a prezintat bugetul pe anul 1910. După acesta preliminarul anului viitor face 2.916.865.273 cor., față de care acoperirea totală e de 2.916.990.344 cor., ceea ce înseamnă un rezultat pozitiv de 305.081 cor.

Complotul din Portugalia. Din prilejul aniversării proclamării republicei în Portugalia, se svonise din multe părți, că monarhiștii vor face cele mai mari sfertări într-o reînființarea regatului. Guvernul republican, care aflase deja dinainte de activitatea societății monarhiste, a luat de cu vreme măsuri pentru nimicirea lor. S'au făcut numeroase arestări. În timpul din urmă s'a vorbit însă foarte mult de acțiunea unor monarhiști, cari petrec în Anglia și întrețin legături neîntrerupte cu membrii familiei domnitoare răsturnate. Despre aceștia se zicea, că vor năvăli în ziua aniversării de un an în Portugalia, răsturnând republica. Aniversarea a decurs, cum era și de așteptat, cu multe festivități. Cum au decurs însă, nu se știe nimic pozitiv.

Telegrame oficiale sosite la reprezentantul portughez din Viena vestesc, că serbările au decurs în cea mai mare ordine și că în întreaga țară e liniște perfectă. Față de aceste știri însă s'au răspândit și de acelea, cari vorbesc deja de ocuparea unui teritoriu însemnat de către monarhiști. Braganza și Chaves au fost ocupate. Unii dintre ofițeri cu simțăminte republicane au fost împușcați.

Monarhiștii au speranța ca în scurt timp să ocupe tot nordul Portugaliei. Intre resculați ar fi și doi fii ai lui Don Miguel pretendentul tronului.

Atentatul din camera austriacă. Făptuitorul criminalului act săvârșit ieri în camera austriacă este o calfă de măsur cu numele Nicolae Njegus, originar din Dalmația. După mărturisirea lui depusă înaintea poliției, a comis fapta fără premeditare, ci într'un moment de supremă indignare, ce a fost deșteptat înrânsul prin răsul ministrului de justiție, pe când vorbia deputatul socialist Adler. El a mers la ședința camerei în societatea unui prieten al său cu numele Paulin, care primise două bilete de intrare dela deputatul socialist Widholz. Cuvântarea lui Adler i-a plăcut foarte și observând răsul ministrului, pe când Adler vorbia mai însuflețit, s'a hotărât să săvârșească atentatul strigând: „Trăiască socialismul!” Paulin a negat orice complicitate, dar cu toate acestea a fost și dânsul arestat seara.

Partidul socialdemocrat respinge dela sine orice acuză de a fi pus la cale atentatul. Faptul, că atentatorul și tovarășul său au primit bilete de intrare prin mijlocirea unui deputat socialist, au deșteptat atât în membrii guvernului cât și în celelalte partide presupunerea, că socialdemocrații s'ar preta în timpul mai nou la acte de brutalitate din răzburarea pentru evenimentele sângeroase dela demonstrația contra scumpetei traiului.

Însuș deputatul Adler, a cărui cuvântare agresivă la adresa guvernului a dat prilej la săvârșirea atentatului, a ținut să se lapede momentan de cărdășia cu masele desfrâmate desaproband actele de terorizare față de oricine, nu numai față de guvern.

A urmat însă și prim-ministrul Gautsch la cuvânt, criticând cu mult curaj faptele din ședința de ieri. Declară, că guvernul nu se va lăsa înfricat și-și va ști datoria față de popor și patrie. Nu află vr'o legătură imediată între fapta lui Njegus și cuvântarea lui Adler, dar în același timp constată că nu trebuie să se mire omul de astfel de fapte, când zi de zi se adresează poporului cele mai grosolane cuvinte la adresa guvernului și se agită împotriva lui.

Spre ilustrare citește mai multe părți dintr'un ziar, în care acelaș Adler scria cu o zi mai înainte, că poporul e amenințat să moară de foame, dar înainte de a muri de foame poporul își va răzbuna asupra dușmanului său.

Cuvântarea scurtă dar energică a prim-ministrului a tăiat adânc în socialiști și a nimic tot efectul cuvântării deputatului Adler. După baronul Gautsch iau cuvântul pe rând și reprezentanții celorlalte partide și toți dau expresie indignărei față de atentatul comis în cameră.

Ziarele maghiare văd în atentatul de ieri un semn pentru viitor, care va influența în mod esențial raportul dintre Ungaria și Austria. Le place să procească, că guvernul austriac va trebui să se ocupe cu toată seriozitatea cu problemele sociale și economice din Austria, cari pretind o sanare radicală, dacă nu vrea să se repețească fapte ca cele de ieri. Actual este în prezent pentru Austria înlăturarea crizei de carne și în genere cea provocată de scumpirea prea mare a alimentelor. Spre scopul acesta toate partidele au câte un proiect, dar singur cel al socialdemocraților cuprinde măsuri cari ar putea desființa răul din rădăcină. Acest moment salvator este, că dânsii pretind separarea vamală cu Ungaria, care ar trebui înfăptuită la 1917. Cauza crizei actuale este legătura economică dintre cele două țeri și Ungaria, care se ține strict de formele acestui contract, a provocat criza actuală. Natural, maghiarii se bucură de aceasta și exagerând trecerea și influența covârșitoare a socialiștilor la masele mari ale poporului, prevestesc cu siguranță în viitorul cel mai apropiat victoria principiilor socialiste și în legătură și a Ungariei față de Austria pe teren economic.

Războiul italo-turc

Turcii vor războiu. — Inarmările Rusiei. — Un schimb de înțepături. — Mobilizare în Grecia. — Cererea ofițerilor români. — Lupta navală dela Preveza. — Bulgaria și Turcia.

Turcii vor războiu.

Într'un articol vehement ziarul „Tanin” spune, că interesul turcilor este să prelungească războiul, până ce italienii vor fi aduși la ruină.

Ziarele turcești publică scrisori dela numeroși patrioți, cari cer să fie admiși ca voluntari în lupta contra italienilor.

Triburile din Nan, Bitlis, Diarcekir și Erzemu declară, că sunt gata să furnizeze 150.000 de călăreți, pentru a înfrânge cerbicia ghiaurilor italieni.

Guvernul otoman anunță, că 30.000 de voluntari din Egipt și alți 20.000 din Tripolis s-au prezentat autorităților turcești pentru a fi înarmați și trimiși în luptă împotriva italienilor.

Panica la Salonic.

Autoritățile otomane au dat jos pajura italiană dela spitalul italian din Salonic și au ridicat în locul ei pajura turcă.

Știrile sosite la Salonic despre războiu produc mare panică în populația musulmană.

Din cauza aceasta autoritățile au luat măsuri ca știrile ce pătrund în public să fie cu totul limitate.

Hotărârile congresului junilor turci.

Din Salonic se anunță, că în ședința de mercuri seara a congresului junilor turci, după lungi dezbateri în privința războiului italo-turc, s'a decis să se lanseze un manifest către poporul musulman iar alt manifest către opinia publică a Europei.

Pentru redactarea manifestelor a fost aleasă o delegație din patru persoane: *Bațaria* român macedonean, fost membru în senatul otoman, Djavid Bey, Ismail Haco-Bey și Babah Zade.

Manifestele au fost date ieri publicității.

Haki pașa n'a fugit.

Svonul despre fuga fostului mare vizir Haki pașa nu-i întemeiat.

Dimpotrivă, el are intenția ca imediat ce se va întruni camera să ceară explicațiuni asupra procedurilor cari au provocat retragerea sa.

Inarmările Rusiei.

Ziarul „Tanin” află din sursă sigură, că Rusia a început mari pregătiri militare, mobilizând armata la granița ruso-turcă din Asia-mică.

Intre Austria și Italia.

Intre cele două aliate, între Austria și Italia, raporturile sunt foarte puțin cordiale.

Presa austriacă a spus zilele acestea multe adevăruri crude la adresa Italiei, iar pe ducele abruzzilor l'a numit bandit.

Guvernul italian a exprimat celui austriac profunda sa nemulțumire contra atitudinii presei vieneze, mai cu seamă contra acelei semioficioase, care insultă Italia și pe ducele abruzzilor.

Acum spiritele sunt mai liniștite pe ziua de azi, presa a mai scorbit tonul.

Mobilizare în Grecia.

O știre oficială din Ianina spune, că Grecia ar convoca rezervația de clasa I și II. Trupele sunt concentrate de-alungul coastei grecești între Arta și Malakatsch.

Turc

Rusiei. — Mobilizare în România. — Bulgaria și

războiu.

Ziarul „Tribuna” este să italianii vor

scrisori dela admisi ca nilor.

Diarcekir și să furnizeze nfrânge cer-

că 30.000 din turcești în luptă im-

la Salonic.

jos pajura ita- și au ridi- războiu pro- mană.

le au luat mă- se fie cu totul

congresului

or turei.

în sedința de lor turci, după lui italo-turc, s'a trăi poporul mu- pinia publică a

or a fost aleasă Bațaria român senatul otoman, abah Zade. publicității.

șasa n'a fugit.

mare vizir Haki

ea imediat ce se aplicați asupra ragerea sa.

mările Rusiei.

din sursă si- mari pregătiri ta la granița

stria și Italia.

între Austria foarte puțin

zilele acestea presa Italiei, iar mit bandit.

imat celui aus- ire contra ati- cu seamă con- re insultă Italia

mai liniștite pe eborbit tonul.

zare în Grecia.

na spune, că Gre- sa I și II. Trupele stei grecești între

Trupele engleze la Creta.

Se afirmă, că Anglia va debarca trupe în Creta.

Măsuri militare în Serbia.

„Monitorul oficial” sârbesc publică ordinul de chemare în activitate a ofițerilor în rezervă.

In cercurile politice sârbești se afirmă, că această măsură este în legătură cu războiul italo-turc.

Cererea ofițerilor români.

Din Craiova se telegrafiază, mai mulți ofițeri din garnizoana de aci au făcut cerere șefilor de corpuri să li-se permită involarea în armata italiană spre a lupta în Tripolitania în contra Turciei.

Cererile au fost înaintate pe cale erarhică, ministrului de războiu, care însă se crede că nu le va admite.

Povestirea unui martor ocular.

In ziarul „Tribuna” din Roma, comandantul vaporului grecesc „Marte”, care a fost martor ocular la lupta navală dela Preveza, dă următoarele amănunte asupra acesteia:

— „Lupta a fost emoționant de tragică. Ghiulele tunurilor de pe vasele de războiu se încrucișau deasupra vaporului „Marte”.

„Un torpilor turc fu în curând în flacări.

„Două contra-torpiloare italienești s'au apropiat în momentul acela de mine. Comandantul unuia dintre contra-torpiloare m'a invitat să vin pe bordul vasului său, unde am fost primit cu entuziasm.

„Două vase turcești au fost distruse în luptă; două altele au scăpat neatinse”.

Turcia atacă o colonie italiană.

Din sursă bine informată se anunță că Poarta ar proecta o invazie în Eritreia.

Fapt e că, la Marea Roșie Turcia e mult mai puternică de cât Italia, putând dispune acolo, în tot momentul, 50.000 oameni pe picior de războiu — furnizați de corpul 7 de armată din Damasc.

O asemenea acțiune ar pricinui mari neajunsuri Italiei, care s'ar vedea silită să mai lase din pretențiunile ei în Tripolitania.

Comandantul corpului expediționar din Yemen a și primit ordinul să ocupe posesiunea italiană Eritreia.

Președintele Statelor Unite pentru pace.

In Petersburg se svonește că președintele Statelor-Unite, Taft, ar fi fost solicitat, să primească rolul de împăciuitoar între Italia și Turcia.

Asigurări amicale.

Poarta a primit o notă oficială din partea guvernului bulgar prin care e asigurată că Bulgaria nu vrea să se folosească de situațiunea în care se află acum Turcia.

Bulgaria va continua să aibă și de acum înainte pentru Turcia aceeași atitudine prietenească pe care a avut-o până azi.

A apărut:

„ȘTII ROMĂNEȘTE?”

de Ion Gorun.

Acest volum, foarte folositor tuturor, costă 1 cor. 35 fil. La comande dela 5 exemplare în sus se va socoti numai 1 cor. de exemplar; librăriilor se trimite și în comision. Cererile să se adreseze autorului, București, Str. Zece Mai, 3.

CORESPONDENȚE

DIN ANGLIA

CRONICA LONDREI

Diplomația și politica externă. — Caracteristica politică a ziarelor engleze.

Ziarul liberal „Daily News” din 14/27 sept. publică un articol de fond în care raportându-se la satisfacătoarea transacție dintre Franța și Germania în afacerea Marocului, discută problema diplomației și a politicii externe, dintr'un punct de vedere democratic. Prima lecție de învățat dela conflictul marocan este desigur puterea înspăimântătoare a conducătorilor unei mari puteri de a anihila printr'o singură lovitură ideile noastre generale și de a accepta cu mulțumire un mare rău spre a scăpa de un altul și mai rău. Se poate zice, că distrugerea independenței Marocului nu e un rău, și că lumea va fi mai bună în inlocuirea unui guvern corupt și obscurantist printr'un alt înaintat și cinstit. Dar sfârșitul vieții unei națiuni este un lucru mare și lumea care-l privește cu nepăsare, încearcă o pierdere morală. Independența Marocului era garantată prin dreptul public al Europei și consfințită în tratate încheiate de marile puteri. Dispariția ei înseamnă nulitatea dreptului internațional și vanitatea neputincioasă a tratatelor. Sub pavăza dreptului internațional și a convențiilor dintre popoare stă nu numai independența Marocului, ci și a fiecărui stat. Măine-poi-măine orice stat poate fi hrăpit prin forța altuia. Chiar acum exemplul Germaniei și Franței a inspirat Italia să desmembreze Turcia. Intreaga fabrică a societății omenеști a fost redusă la nestabilitate, pentru că legea și convențiunile internaționale au fost călcate în picioare.

Aceasta înseamnă înarmare și continuu pericol de războiu. Amenințarea neîncetată a războiului reduce fiecare popor la selavie. După cum trimiteria lui Panther la Agadir a împiedecat de a ține la ideile generoase, tot astfel continuarea atmosferei de neliniște internațională împiedică fiecare popor de a-și controla propriile destine.

Când republica Romană era în pericol suspenda Constituția și numea un dictator. Tot astfel în mod automatic, când aerul e plin de rumoare de războiu ambasadorii și cabinetele devin dictatori, reforme sociale, progresul intern, orice interes imediat al cetățenilor este împins înapoi.

In falimentul dreptului internațional sunt implicate popoarele europene, dând mai puțin ca independența Marocului sau integritatea Turciei. A restaura domnia dreptului internațional înseamnă a apăra libertatea internă a fiecărui popor.

Aceasta se poate realiza numai printr'un singur mijloc. „Politica externă este immorală pentru că este secretă și pentru că este condusă de o mână de oameni fără alt control. O spuză de diplomați de profesori pot ușor urma o politică smintită și perversă fără a-și da seamă de nebunia ei, pentru că ei sunt crescuți și umbli în regiunea abstracțiunilor fără viață și atât timp cât parlamentele renunță la dreptul lor de control și poporul rămâne ignorant, va fi posibil acestei grupe a înșela pasiunile populare și a conduce o emoțiune generoasă către un sfârșit josnic. Noțiunile cu toate greșelile lor nu pot cădea niciodată într'o dispoziție cinică ca diplomației. Ele socot totdeauna bine și generos și sunt totdeauna victimele ignoranței și a instinctelor lor generoase. Aceasta ne învață criza Marocului.

Singurul drum sigur este de a distruge puterea, azi de fapt absolută a cancelarilor și diplomaților.

Aceasta se poate face supunându-le unui control dublu—controlul parlamentului și opiniei publice luminate.

Ziarul liberal are toată dreptatea. Noi subliniem punctul lui de vedere, pentru că și în parlamentul din România, politica externă este aproape exclusă din desbateri pe același motiv, că afacerile de stat trebuie ținute secret...

Spre a nu exagera valoarea articolului discutat, trebuie să însemnăm aici, că ziarul „Daily News” nu este oficiosul guvernului. Aceasta s'a afirmat în numărul ultim al „Vieții românești” dela Iași, într'un articol asupra grevei lucrătorilor dela căile ferate.

Caracteristica ziaristicii engleze este, că nu reprezintă în mod oficial nici unul din partidele

de guvern. Sunt ziare liberale, conservatoare, socialiste, dar nici unul nu e oficiosul unuia dintre partide.

Ele reprezintă curente de idei politice, după-cum acestea sunt libere de orice oficialitate, tot astfel și ziarele n'au sceptorul oficialității. Aceasta nu înseamnă, că nu sunt ziare, cari să nu sprijine guvernul, ei că sprijinul lor este liber. Ba chiar ziarul „Daily News”, fiind foarte înaintat, fără a fi socialist, a atacat guvernul în primele zile ale grevei și la apărut cu aceeași ardoare în ultimile zile, când s'a dat de partea muncitorimei, ba fiind și articolul, despre care a fost vorba în rândurile de mai sus, nu reprezintă oficial punctul de vedere al guvernului liberal, ci numai acel al unui curent în sânul lui.

V. Britanicus.

DIN ȚARĂ

DIN CLUJ

Seara de cunoștință a tinerimii universitare române din Cluj. — Societatea literară.

In seara de 3 octombrie și-a ținut tinerimea română universitară din Cluj, obișnuita întrunire de cunoștință în hotelul Biagini.

Intrunirea aceasta a avut pentru tinerime însemnătatea unei serbări studentești, căci cu aceasta ocazie vechii și noii universitari s'au înfrățit mai intens pentru aceleași datorii.

Ca de obicei și de astădată au fost invitați intelectualii noștri din Cluj, — dar foarte puțini ne-au ascultat glasul de chemare, — abia s'au prezentat persoanele, cari iau parte la toate manifestările noastre: d. adv. dr. Morariu, adv. dr. Isac, adv. dr. Pordea, dr. Basiota, medic, d. Rogescu, protopop, d. Drăgan, doamna Ranta și încă câțiva.

S'a remarcat lipsa d-lui dr. Elie Dăianu și dr. Frâncu, cari de câțiva ani au crezut de bine să fie absolut pasivi față de toate pornirile și acțiunile tinerimii universitare, deși înaintea opiniei publice le place a se anuța de sprijinitorii și luptătorii binelui tinerimii.

Festivitatea a decurs în cadrul obișnuit și tradițional.

După vechiul obicei în numele universitarilor mai bătrâni, pe cei nou veniți („balici” C.) ii salută domnul Octavian Russu, arătând în câteva cuvinte directiva, ce trebuie s'o apuce tânărul român, care vine la studiu la universitate, arătând și rolul tânărului român în viața culturală a neamului nostru.

Iar în numele celor noui veniți a vorbit tânărul Goia.

Au urmat apoi cântările noastre, doine admirabile și cântece de veselie ridicând sufletele tuturor în sferele senine ale simțirii poetice, în lumea sănătoasă de trai și cugetare a muncitorilor holdelor noastre.

Ca la orice adunare românească să încep toastele insuflete și chilometrice dar aici în Cluj cu coloritul obișnuit.

Tot ce s'a spus în seara aceea s'a mai auzit de cel puțin 10 ani la orice întrunire studentească. Să ne organizăm, să muncim, să apelăm la obștea românească — decând se tot face și suntem tot la început.

Toți constată discompunerea organismului societății române din Cluj.

Oratorii tinerimii — ca și în anii trecuți imploră sprijinul inteligenței române din loc, fără a-și da seamă îndeajuns, de povăța trecutului apropiat, că cu politica de grații nu mai poți ajunge de parte, deoarece, orice lucrare temeinică cu menire statornică trebuie să plece din lipsele, din idealul și rostul tinerimii. „Prin noi înșine” să fie deviza tinerimii.

Nu înțeleg cum de s'a putut repeta o greșală, care trebuie îndreptată dela început, anume un tânăr a numit elementul românesc din Cluj de „colonie” ca și când numărul ar face 100 de oameni când e știut, că ne aflăm în număr de 8 mii.

Vor fi colonii române în Viena și Paris, dar nu în Cluj, în mijlocul românizmului, unde neamul nostru are rădăcini adânci de viață nutritive prin munca și aspirațiunile noastre naționale.

Idea formării unei societăți literare a universitarilor români se apropie de realizarea atât de mult dorită. Astăzi statutele se află la minister, aprobarea lor se așteaptă din zi în zi.

Corresp.

Litere - Arte - Științe

PUII

Ieri puiții erau veseli
Și se întreceau în zbor,
Îngânând un cântec dulce,
Învățați de mama lor.

Mâne-ar vrea și ei să plece
Ca s'ajungă pe ai lor.
Doamne ce mai bucurie,
Câte visuri și cât dor...

Azi puiții nu mai cântă,
Unu-i mort — cel mai voinic.
— La venire rândunică,
Vei afla un mormânt mic!

Roza Covrig

Teatrul Național

Prietini din copilărie, comedia în 4 acte de Ludwig Fulda

Luni seara s'a jucat, pe scena Teatrului Național, a doua premieră a acestei stagiuni.

Poate împrejurarea că celelalte două teatre încă nu s'au deschis, și nu mai puțin numele autorului comediei, a făcut ca, și de rândul acesta, toate locurile să fie vândute.

Comedia lui Fulda, independent de valoarea ei artistică, e menită să deștepte, dintru început, întreg interesul spectatorului, prin teza ei de o însemnătate capitală pentru public, dacă nu prin sine însăși — și prin colțisorul de viață pe care-l desvălește.

În „Prieteni din copilărie“ trăiește viața întârziată în burlăcie a celor ce-au rezistat în lupta cu „dușmanul libertății“, căsătoria... Eroii lui Fulda au jurat chiar să nu se căsătorească niciodată...

Pentruca să dea bogăție și farmec cât mai mult, autorul aduce pe scenă viața artiștilor: un literat bogat, și prietenii săi săraci: un muzicant, un pictor și un inginer.

De 20 de ani au ținut cu sfințenie jurământul, căteșpatru; au rezistat împotriva tuturor tentațiilor de căsătorie și, strânși aproape în fiecare seară, în salonul scriitorului bogat și-au încălzit prietenia cu visuri și cu bere.

Dar, fiindcă toate în lumea asta au un sfârșit, scriitorul Marteus se pomenește cu unul din prieteni intrând timid și șovăind în vorbă: muzicantul, *cel cu coarda mai simțitoare*, căzuse în vins, după el inginerul și, în sfârșit, pictorul.

Literatul e gata să-și piardă capul, când înțelege că nu e glumă.

După călătoria de nuntă, prietenii se întâlnesc iarăși în Berlin, în casa lui Marteus, cu soțiile lor împreună — spre a păstra pe mai departe prietenia și spre a o întări cu a tovarășelor lor.

Dar dela prima vizită — scandal! Pe deo parte bărbății, acum, se ocupă mai mult de soții decât de prietenia lor, pe de altă parte soțiile sunt îngrijorate că bărbății, antrenati tot mai mult spre închegarea vechei tovarășii sugative, n'au să se mai ocupe de ele — și, în sfârșit, cele 3 femei, abia cunoscute între ele, încep să se vorbească și să poarte vorbe.

Societatea, mărită prin fericitul eveniment al întregii căsătorii, se desface din toate încheeturile ei — cu toată lupta celui rămas necăsătorit, senin și imparțial, de a readuce pacea.

Când cei căsătoriți, cari își aduc aminte cu multă părere de rău de berea bunului lor amic, propun reluarea „ședințelor sugative“, fără nevastă, — e târziu.

Cel ce rezistase mai mult, cade, în sfârșit, și el. Dar ori-cum, o cădere eroică. În *Dora Lenz*, care stenografia operele lui, găsisse un prieten mai bun, mai împătimit după libertate și mai rezistent împotriva căsătoriei, decât sugativii săi prieteni.

Și pentrucă se înțeleg perfect asupra scăderilor căsătoriei — se căsătorese.

Esenta comediei lui Fulda e morala următoare: căsătoria nimicește prietenii, oricât ar fi ele de vechi, de curate și de pecetluite cu jurăminte.

Prin valoarea artistică, „Prieteni din copilărie“, fără îndoială și-au câștigat dreptul de a se întâlni încă adesea pe scena Teatrului Național, în această stagiune.

Ca în majoritatea operelor dramatice germane, acțiunea, în comedia lui Fulda, e, uneori, complicată și adeseori domoală.

Sufletul german, în creațiunea artistică, stăruie mai mult în analiza diverselor elemente, pe când spiritul latin, cel francez îndeosebi, țintește vecinic spre sinteză, spre sinteza generală — ceea ce face să aibă, de obicei, mai multă unitate piesa franceză.

Și dacă, pe lângă unitate și vioiciune în acțiune, mai găsim în teatrul francez multă fineță, teatrul german compensează lipsurile tehnice sale cu adâncime și idealism.

Cu toate că „Prieteni din copilărie“ pare o comedie ușoară, ea are, ca un însemnat resort, un puternic idealism, care e concretizat îndeosebi în tipul scriitorului Marteus și al Dorei Leuz.

Ludwig Fulda ne-a dat un idealism și mai puternic și mai curat în „Prostul“ său, jucat ieri-nile trecute la Național.

Pentru scriitorul Marteus din „Prieteni din copilărie“, ca și pentru prost, trupa Teatrului Național a știut să dea ca interpret rar, pe d. N. Sorceanu. Rolurile celorlalți trei „prieteni“ au fost ținute de comicii de frunte ai Teatrului Național, dd. Brezeanu, Toneanu și Mihalescu.

C. Rosmarin.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Lucașfărușul (anul X, nrul 19) publică niște sugestive însemnări de călătorie, semnate T. R. Popescu. Un sonet gingaș care respiră suavități, de I. Borcia. Alte versuri banale, nepublicabile, de I. N. Părvulescu și I. U. Soricu. O povestire „Mândri Lăncerul“, de A. Lupeanu, pe unele locuri forțată, de altfel cu oarecare căldură artistică. Însă ceea ce jignește simțul literar al cetitorilor este pretențioasa „Cronică“, pe care o serie cu deplină naivitate autorul ei, care desigur că scrie la urmă și „Poșta redacției“. Astfel, este chemat să judece operele și manifestările artei, cel care dă sfaturi scriind: „e prea împoștonată de fraze cari vreau să fie poetice“, (în loc de vor să fie...); sau: Scrisoarea ce ni-ai trimis, (în loc de: ne-ai trimis); apoi literara expresie: „Se pare că aveți ceva de spus“, — dacă zicea: se par'că aveți ceva de spus, poate încă n'ar fi văzut cronicarul „Lucașfărușului“ reflexivitatea reflexiunii sale reflexive numai condeiului său.

Magdalena (dramă în versuri, în trei acte) de A. Maier, Cluj. Preț 3 lei. Despre care vom vorbi într'unul din nrele viitoare.

Ca să fim cruțați de munca și speșele îmbinate cu provocarea restanțierilor, pe calea aceasta rugăm pe toți abonații ziarului nostru, să binevoiască a grăbi cu plățirea abonamentului.

Pe cuponul mandatului postal, rugăm a se indica numărul de pe fâșia sub care primesc ziarul.

Cu stimă:

Administrația ziarului
„ROMANUL“

INFORMAȚIUNI

Arad, 6 octomvrie n. 1911.

Mersul vremii

Institutul meteorologic anunță vreme senină, pe alocurea ploii.

Pronostic telegrafic: senin pe alocurea ploii.
Temperatura la amiazi a fost de 18.03 C.

Bursa de cereale din Budapesta

(După 50 klgr.)

Grâu pe octomvrie	Cor.	12'05
Grâu pe aprilie 1912	„	12'22
Secară pe octomvrie	„	10'35
Secară pe aprilie	„	10'69
Cucuruz pe maiu 1912	„	8'50
Ovăș pe octomvrie	„	9'43
Ovăș pe aprilie 1912	„	9'69

Flecărie

Grecii sunt mari flecari.

Veți vedea îndată pentru ce.

Burgess a trecut Pasul de Calais. — patruzei de kilometri în linie dreaptă și cu zigzagurile inotării, 90 de kilometri, cel puțin.

Presă l'a celebrat, regele George l'a felicitat printr-o telegramă pe viteazul triumfător.

Cu toate acestea nu credem, că isprava lui Burgess va inspira poeme epice și va mai fi cunoscută peste 20 de ani.

Cine nu cunoaște povestea cu Hero și Leandru? Hero era o preoteasă a Venerii. Ea locuia la Sestos. Și Leandru care o iubea ședea la Abydos.

Sestos și Abydos erau așezate unul pe un mal și altul pe celalalt mal al Helespontului, numit azi Dardanele.

În fiecare noapte Leandru trecea Helespontul în not ca să se întâlnească cu Hero.

Cei vechi au rămas înmărmuriți de curajul lui. El muri într-o furtună.

I-a cântat moartea. Povestea dragostei lor e redată cu toate detaliile.

Ei bine! Știți ce lărgime are Helespontul? Doi kilometri. Doi bieți kilometri! E drept că Leandru se ducea și se întorcea într'un suflet; apoi în intervalul acestor două clipe maritime, în loc să se odihnească, înfrunta o dulce oboseală.

Dar era tânăr, avea inimă inflăcărată și de două ori doi kilometri nu putu face decât patru kilometri.

Se poate compara drumul său cu al lui Burgess de 90 kilometri în 23 de ore.

Și notați că Burgess nu era încurajat de nădejdea, că va găsi o preoteasă a Venerii pe celalalt mal.

Pariem că Burgess ar fi străbătut două sute de kilometri de-ar fi știut că-l așteaptă vre-o fică de-a Afroditei.

Familia regală română la manevrele din Moldova. Măine, sâmbătă, seara M. S. regele Carol și regina Elisaveta, principii moștenitori, precum și principele Carol și principesa Elisabeta vor pleca din Sinaia, cu un tren regal, spre a azista la manevrele din Moldova.

Academia română va lua parte în mod oficial la serbările jubilarie ale universității din Iași.

Ca reprezentant al Academiei a fost desemnat d. președinte **Iacob Negruzți**.

Alegerea parțială din Viena. Alaltăieri a fost alegerea parțială pentru Reichsrat în cartierul Ottakring, pentru locul rămas vacant în urma optării socialistului Schumayer, pentru Leopoldstadt.

A fost ales socialistul Sever, cu 8900 de voturi contra candidatului creștin-social Heigl, care a întrunit 2800.

Socialiștii câștigă 270 de voturi, iar creștinii-sociali pierd 800, față de alegerile generale din iunie.

Dela Teatrul Național din Iași. În seara de 27 sept. v., la serata de gală ce va avea loc la Teatrul Național din Iași, corul mitropolitan de sub conducerea d-lui D. Dimitriu va executa următoarele piese: D. Dimitriu: Cântecul Dobrogenilor; C. Porumbescu: Dormi ușor (serenadă); F. Abt.—D. Dimitriu: Fera în codru; T. Burada: Cântec ostășesc; G. Muzicescu: N'auzi mamă câinii bat și I. Vidu: Lugojana.

Studentimea universitară din Iași a publicat azi, vineri, un manifest, prin care invită pe cetățeni să iee parte la pelerinajul ce avea loc luni, 26 c. la mormântul marelui bărbat de stat, M. Cogălniceanu, la cimitirul din Iași.

Serviciul divin va fi oficiat de mitropolitul Moldovei, iar cuvântări vor fi rostite de domnii N. Iorga și A. D. Holban.

Congresul institutului internațional de sociologie. Al 8-lea congres al institutului internațional de sociologie, va avea loc la Roma în zilele de 13—18 oct. st. n.

În linia mari programul va fi: conceptul sociologie al procesului social.

Vor participa activ la acest congres: Lester Ward, R. Worms, L. Manouvrier, Yves Guyot, Ch. Gige, John S. Mackenzie, A. Chiappelli, W. Ostwald, Novicow etc.

Congresul va fi prezidat de profesorul L. Stein (Bernă).

Senatorul Garofalo, președintele societății italiene de sociologie, îngrijește de reușita congresului.

Congresul Asociației române. Din București primim știrea, că azi, vineri, s'a deschis la Târgoviște congresul al VII-lea al Asociației române pentru înaintarea și răspândirea științelor.

La această societate s'au mai înființat două secțiuni: secția cultului și cea arheologică.

D. Th. Speranță a făcut în acest congres o interesantă comunicare relativă la „Elementele egiptene în basmele românești”.

Victimile războiului. Guvernul japonez a publicat de curând o statistică asupra perderilor suferite de japonezi în ultimul război.

Astfel, diferitele asalturi dela Port-Artur au costat viața a 474 ofițeri și a 10.958 soldați.

La bătălia dela King-ceu au fost uciși 35 ofițeri și 663 soldați, la Valanqou, au fost uciși 8 ofițeri și 202 soldați; la Liao-yang 222 ofițeri și 5355 de soldați; la Schuhu, 179 ofițeri și 3917 soldați; la San-depu, 80 de ofițeri și 1754 soldați; iar la Mukden 554 ofițeri și 15.850 soldați.

Din toate bătăliile, cea mai sângeroasă a fost cea dela Mukden.

Convocare. Comitetul cercual al despărțământului VII al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”, invită prin această pe toți doritorii și sprijinitorii literaturii și culturii românești, la adunarea anuală ordinară, ce se va ține la 15 octombrie st. n. 1911 la orele 11 a. m. în școala gr.-cat. din Bonțarului de jos, având următorul program: Deschiderea adunării prin președinte. Raportul secretarului. Raportul cașierului. Raportul bibliotecarului. Exmiterea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor, iar alta pentru înscrierea membrilor. Prelegeri. Referada comisiunilor. Statorirea bugetului. Eventuale propuneri. Închiderea adunării. Din ședința comitetului ținută la 1 octombrie st. n. 1911. *Dr. Gavril Suci* directorul desp. *Victor Pop* secretarul desp.

Un poet al toamnei. Zilele trecute a murit într'un spital, ros de boala care seceră mai cu seamă toamna, scriitorul Andrei Popovici-Bănățeanu, cunoscut — de sigur unui restrâns număr de cetitori — prin nuvelele și versurile sale publicate în „Căminul nostru”, „Semănătorul”, „Convorbiri critice”, „Viața nouă” etc.

Deși de o valoare inegală, parte din versurile defunctului se distingeau printr'un sentimentalism duios, printr'un avânt uneori comunicativ. Scrisese și în genul școalei moderne, dovedind un suflet ales.

Transcriem aici câteva versuri ale sale în care cântă „Toamna”, cu paliditatea ei funerară, toamna în decorul căreia s'a stins:

„Ah, toamna, toamna...
Cu dureroasa-i simfonie
De vii colorii în disonanță,
De doruri stinse, de regrete,
De remușcări și temeri vagi.
Ah! toamna, toamna taciturnă
Cu marșurile ei funebre
Psalmodate în amurguri
Prin plopii pareurilor sumbre,

Ah, plângeți prieteni, plângeți și tu
Stăpâna mea!
O, plângeți toți, căci iată toamna,
Ah, toamna celor de pe urmă
Răslete-acorduri de gitară
Și-a ultimelor erisanteme...”

Turburările din Italia. Cetim într'un ziar vienez, că abia acum se cunosc amănunte asupra chipului în care guvernul italian a reprimat marea demonstrație a muncitorimei contra războiului.

Demonstrația a avut loc la Langhirano.

Demonstrații au încercat să oprească un tren și atunci carabinieri au tras focuri asupra mulțimei, omorând șapte inși, între cari și pe tînăra socialistă Schiavi, în vârstă de 21 de ani, și care era însărcinată în a opta lună.

Faptul a produs o impresie colosală în toată țara. Știrea n'a putut fi comunicată pân' acum de oarece guvernul italian confiscase toate telegramele.

Deputatul socialist Berenini a anunțat o interpelare asupra acestor evenimente.

Memoriile prințesei Luiza. Nobleta saxonă a rămas dușmana neîmpăcată a prințesei Luiza de Saxonia. Ea a urmărit-o pretutindeni cu ura și intrigile ei și a căutat vecinic să descopere în sarcina sa vre-o aventură amoroasă, care ar discreditat-o cu desăvârșire în ochii soțului ei.

Luiza arată în „Le Matin” un aspect al acestei dușmăni sălbatice, care n'a vroit să respecte nici sentimentul, nici demnitătea de mamă.

Dșoara Alma Muth.

Prințesa se retrăsese la San Domenico, pentru a-și mai potoli ațățarea nervoasă, de care suferea mereu în ultimul timp și care se agravase în urma necazurilor îndurate la Dresda și pentru a aștepta într'un adăpost liniștit nașterea rodului ce-l purta în pântec.

Nașterea unei copile, a prințesei Monica, fu un prilej pentru dânsa ca să constate că oamenii dela Curtea Saxonă n'au iertat-o.

Ea voise să ia o doică în care avea toată încrederea, dar care era de religie protestantă. Anturagiul lui Friederic August fu însă de altă părere. El pretinse ca doica să fie aleasă de dânsul și să fie de religie catolică.

Luiza a ironizat adesea această tendință a unei țări protestante ca să aibă în fruntea ei o familie regală catolică și să se înconjoare în multe din manifestările ei cu formele tradițiilor catolice.

Ea a putut socoti aceste înclinări ca un act de lingușire față de tron, dar în momentul când se hotăra de soarta micii Monice, ea nu mai avea aceste preocupări.

O mulțime de motive o îndemneau să nu se opue pretențiilor Curții. La urma-urmei, fie și o doică a lor! Chestia religiei n'avea nici o importanță.

Așa se făcu că fraulein Alma Muth veni din Dresda ca să hrănească și să îngrijească pe Monica.

Spioana.

Dar această fraulein n'a avut numai această misiune. Luiza află curând că ea joacă în casă rolul unui spion.

Dacă avea dușmani, avea și prieteni cari îi supravegheau liniștea și mulțumirea. Într'o zi la telefon, un om necunoscut, un devotat al ei, îi spuse să se ferească de doica sa, căci aceasta îi urmărește toate mișcărilor.

Sfatul era bun. Luiza se hotări la rândul ei să învețe ceva din arta spionajului.

În taină, ea făcu cercetări și află că în ade-văr Alma Muth e o creatură a Curții saxone. Ea era în legături cu această Curte prin mijlocirea consulului german din Dresda.

Scria amănunțit toate câte se petreceau în casa Luizei, toate câte credea dânsa că poate interesa pe stăpânii ei.

Când n'avea răgazul se scrie, se întindea în vreuna din grădinile orașului cu un funcționar de la consulatul german, căruia îi raporta toate observațiile spionajului ei.

Uneori, telefona deadreptul la consulat, ferindu-se pe cât îi era cu putință ca Luiza să nu afle nimic din aceste convorbiri vinovate.

Dar Luiza era acum în pază. Ea putu descoperi toate manoperile servitoarei trădătoare. Nu le putea, însă, preveni. Era îndemnatică fraulein Alma Muth!

Congregația ordinară de toamnă a comitatului Caraș-Severin. Ieri a avut loc în Lugoj congreagația ordinară de toamnă a comitatului Caraș-Severin sub președinția prefectului dr. Zoltán Medve.

Prefectul salută adunarea bine cercetată, care servește proba, că națiunea ungară este o națiune politizatoare, ceace este un semn îmbucurător. Și rugând să păstreze demnitătea desbaterilor, deschide congreagațiunea.

Înainte de ordinea zilei aduce la cunoștință decorarea vice-comitetului cu ordinul coroana de fier cl. III. Remarcă expoziția jubilară a reuniunii economice, care s'a încheiat ieri, inaugurarea

spitalului comitatens, fundațiunea Dr. D. Radu, propunând exprimarea mulțumitei la protocol.

Expune momentele mai importante dela ordinea zilei.

Înainte de ordinea zilei nu s'a anunțat nici o interpelație.

Dela congreagația trecută a rămas însă o interpelație sosită prea târziu a dlui dr. N. Ionescu privitor la abuzurile primarului Bordan, ale prim-pretorilor dela Caransebeș și Teregova, cari au împedecat pe protopresbiterul Ghidiu de a ținea examene din religie și în fine privitor la practica abuzivă la compunerea listelor de alegători în cercul Caransebeșului.

Se pun la ordinea zilei după punctul 12, d. dr. N. Ionescu însă nu este de față ca să le desvolte.

Intrându-se în ordinea zilei se face propunerea, ca pentru acoperirea trebuințelor administrative, întru cât nu le-ar restitui guvernul să se voteze 1 procent impozit adițional și 3 proc. pentru fondul de pensionare.

Dr. G. Dobrin vorbește contra votării impozitului adițional în scopul alimentării fondului de penziuni, căci prea se forțează penzionările.

La votarea nominală se primește cu mare majoritate propunerea comitetului permanent.

La raportul vice-comitetului ia cuvântul dr. A. Ciupe, ca să declare că nu primește raportul, căci nu are încredere în conducerea comitatului. Exemplifică cu cazuri concrete, și în special cu isprăvile notarului din Govosdia și cu prigonirea politică a medicului dr. Mladen din Brebul.

(„Drapelul”.)

Fundațiune la spitalul comitatens din Lugoj. P. S. Sa dr. D. Radu episcopul Orășeni a făcut o fundațiune pentru un pat la spitalul comitatens din Lugoj, având drept a dispune asupra acestuia episcopul de Lugoj.

Alegere de preot. Duminecă s'a ținut alegerea de preot în frunțașă comună *Jebel*, sub conducerea P. on. dn. Ioan Pepa și s'a ales cu mare însuflețire și aproape cu totalitatea voturilor, harnicul absolvent de teologie d. *Coriolan Popovici* din Scăiuș. Dorim nou alesului cât și alegătorilor mulți ani și noroc.

Sinuciderea Elenei Racovitză. Din München vine știrea, că d-na Schewitz, soția defunctului ziarist rus cu același nume, s'a sinucis azi, otrăvindu-se cu clorhidrat.

Cauza sinuciderei ar fi situațiunea precară în care se află după moartea soțului ei.

D-na Schewitz nu e alta, decât fosta d-nă Hélène Racovitză, care a avut pe vremuri un moment de celebritate, prin moartea tragică a lui Ferdinand Lassalle, celebrul orator și întemeietor al partidului socialist german. Se știe, că Lassalle a murit ucis într'un duel avut cu primul soț al sinucisei de azi, boierul român Iancu Racovitză, din pricina rivalității de dragoste pentru d-ra Hélène von Boeningen, devenită mai târziu d-na Racovitză.

D-na Schewitz, care avea vârsta de 50 de ani, era fika diplomatului bavarez von Boeningen. După moartea lui Iancu Racovitză ea se căsătorise cu artistul dramatic Friedmann, cu care a jucat împreună un timp oarecare, și apoi cu ziaristul rus Schewitz.

Defuncta s'a manifestat și pe terenul publicistice. Intre altele a scris o carte: „Relațiile mele cu Lassalle”, care a făcut oarecare senzație la apariție.

Înmormântarea victimelor de pe „Liberté”. Din Toulon, în Franța, vine știrea, că marți dimineață a avut loc înmormântarea a 168 victime de pe cuirasatul „Liberté” în prezența președintelui Fallières, a autorităților, atașatilor navali și unei mari mulțimi.

Președintele republicii d. Delcassé a pronunțat discursuri. D. Fallières a vizitat apoi pe răniți.

La înmormântarea victimelor cuirasatului

„Liberté” s'a petrecut un incident care a provocat o panică generală.

Cortegeul se îndrepta de pe bulevardul Strassburg pe piața teatrului.

În momentul când președintele Fallières ajunsese cu trăsura în fața pieței s'a născut o mare panică în public din cauza unor cai speriați. Mulțimea se grămădea spre piață și cele mai senzaționale zvonuri circulau din gură în gură.

Agitația atinse culmea în momentul când se auzi o puternică detonătură provocată de prăbușirea unei tribune.

Președintele Fallières foarte liniștit scobori din trăsura și împreună cu președintele camerei și senatului fu împins spre teatru și reuși în cele din urmă să se refugieze în clădirea teatrului.

Numai cu mare greutate poliția a reușit să restabilească ordinea.

Cortegeul și-a putut apoi continua drumul în liniște.

Impotmolirea unui cuirasat rus la Costanța. Pe când escadra rusă părăsea luni Costanța, marele cuirasat „Pantelimon”, Potenkinul de odinioară, s'a impotmolit într'un banc de nisip, aproape de vii.

Toate ajutoarele date crucișătorului rus de celelalte vase au rămas zadarnice.

S'a telegrafiat la Sebastopol pentru noi ajutoare, luându-se în același timp măsuri pentru demontarea vasului.

În cercurile oficiale române impotmolirea cuirasatului „Potemkin” este suspectată. Se bănuiește că toată vizita escadrei a fost pusă la cale în aceste momente tocmai cuirasatul rusesc, în portul Constanței.

Se știe că cuirasatul „Potemkin” astăzi „Pantelimon”, are 40 tunuri și un echipaj de 1000 oameni.

Rămânerea în portul Constanței a acestui cuirasat se consideră ca o simplă manoperă pentru a înlesni Bulgariei o acțiune mai liberă împotriva României.

Capturarea unui consul grec? Ziarul „Correspondance d'Athènes” în ultimul său număr serie că Dassos, vice-consul al Greciei la Kirk-Klise (Turcia), ducându-se la vânătoare în satul Heraclia, o oră depărtare de oraș a fost capturat vinerea trecută de niște bandiți, cari nu i-au dat drumul decât în urma demersurilor consulatului general din Andrianopole. Dassos era însoțit de cavazul său, care a fost omorât de bandiți.

În cercurile turcești se afirmă că Dassos a fost capturat de o bandă grecească, cu scopul de a face greutăți autorităților turcești. Dar acest zvon nu este de crezut ci mai sigur este că consulul grec a căzut în mâinile unuia din numeroasele bande turcești, cari operează în aceasta regiune.

Astfel vorbește ziarul din Atena însă turcul adoptat de consulul grecese a dat greș. Căci altfel cum se explică că tocmai bandiții turci au omorât pe cavaz care era turc și nu au ucis pe consul? Bine înțeles că banda a fost grecească și cavazul a fost împușcat ca să nu divulge planul pe care dorea să-l joace Dassos.

Expoziție de oi în Jina. Ni-se serie: Conferința frunțașilor noștri din Jina, luând în deosebită considerațiune apelul lansat de comitetul central al „Reuniunii române agricole sibiene”, în cauza organizării expoziției de oi a 2-a, a luat cu multă însuflețire hotărârea, ca expoziția să se țină duminică, la 22 octombrie n. 1911. În scopul facerii preparatelor a instituit un comitet aranjator local, care lucrează din răspuseri, luminând populațiunea despre scopurile urmărite și îndemnând la participare. Apel s'a făcut și către puterile comune Poiana, Șugag etc., spre a participa cu cât mai prețios material. La acoperirea cheltuielilor expoziției comuna politică și comuna bisericăscă Jina contribuie cu câte 50 cor. De altfel și primăriile comunelor admise cu oile la expoziție cum și așezămintele lor au fost rugate să participe cu cât le stă în putință la acoperirea cheltuielilor, ce se fac în folosul obștei din partea locului.

Al 188 și 189-lea. Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare sibiene” a plătit ajutorul statutar după răposății membri Nicolae Aron, fost

paroh în Laslăul-român și Ana G. Moga, văduvă de econom. Acestea formează cazurile 188 și 189-lea de moarte în sinul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”.

O italiancă atacată de turei. În Constanti-nopol surescitarea împotriva italienilor e foarte mare în popor.

Trei indivizi au atacat cu cuțitele pe o d-nă italiană în fața uși casei sale din Chichli, în Pera de sus.

Ea a fost salvată numai grație intervenției a doi albanezi, vânzători de struguri, cari se aflau din întâmplare pe acolo în momentul atacului.

Poliția a dat ordine severe, pentru a se împiedeca pe viitor orice incident.

Tărăboiu național — și un pic de neez. Ziua de 6 oct. e sărbătoare națională pentru orice ungar veritabil dar deosebit pentru cei făcuți dară nu născuți, cari asemenea prilejuri le află cele mai potrivite de a se dovedi de patrioți și gladiatori ai ideii de stat unitar maghiar. Așa s'a putut întâmpla azi la Arad scandalul fără păreche în țări civilizate și mai puțin civilizate, că reprezentantul parlamentului a simțit necesitatea de a-și manifesta omagial față de „martiri” în afară de cadrele serbarei.

Ce s'a întâmplat?

De câteva decenii aderenții programului kosuthist au un deosebit cult pentru locul de osândă „golgota” cum îi zic, a martirilor-generalii din 1848. Trenuri regulate și neregulate, speciale și nespeciale, personale și accelerate varsă din toate unghiurile țării maghiari fanatici și mai ales *moghiori* cu nasul coroiat investimântați în haine papagalice „de gală” încărcate cu galoane împletite și nestimate false în toate colorile posibile și imposibile. Cea mai mare parte a veniților o face, firește, studențimea transportată de câte un profesor prea zelos, pentru a primi educația națională și ai întări sentimentele de recunoștință și admirație față de istoria „strălucită” a excelenței rase maghiare, a cărei fală națională și martir adorat e un Damjanich, care renegat, în uitarea sa de sine, a avut temeritatea de a-și măcelări frații de același sânge.

Prea firesc că o asemenea gălăgie „națională” n'avea să ducă lipsă de un decor special maghiar, lipsit de orice gust estetic. Ungurașii noștri în elanul lor nu se mulțumeau cu cocărzile indispensabile. Mergea pe întrecute, acela considerându-se de cel mai adevărat patriot care se știa împetriștia mai fără gust și mai pogan cu panglice roș-alb-verde. Unul purta cravată, altul își împodobea pălăria, al treilea purta peste pept funda ciudată, în-cât unui privitor cu bun simț se părea mai curând toată comedia de ridiculare a sentimentului patriotic și se întoarcea scârbit și revoltat în sentimentul său de adevărat patriot.

Dar însăfârșit a fost cum a fost, asistența a pornit spre statua „Libertății” în convoiu nesfârșit între *eljenuri* repetite tot la doi pași și între cânturi naționale, în frunte cu somitățile depozitare ale sentimentului patriotic brevetat, ca Ad. Berzeviczy, Barabás și încă câteva figuri șterse ca intelect, dar cu atât mai remarcabile ca guralivitate.

La statua „martirilor” numită și a „Libertății”, după ce târgul săptămânal cu zarzavaturi, cu lapte, cu ouă și hoare s'a disolvat, lăsând urme vizibile pe suprafața caldaramului *curățel* din jurul statuei, „maris” națiunii și dintre cei mai mici câțiva au depănat programul șablonatic și au de-pus cununile omagiale. De aci au plecat cu toții spre „locul de osândă” care nu știe nimeni unde e, să asigure „martirii” că „moștenirea scumpă ce o au lăsat o vor păstra în veci” și că „memoria lor va rămânea pururea neuitată” ceace ni se pare o enunțare cam îndrăzneată, cunoscându-le firea celor ce juruiesc acum și comparând numărul mic și entuziasmul puțin al celor veniți din depărtări, cu numărul formidabil de altă dată a „patrioților” mândri pe „martirii” lor.

Încă la statuă, Berzeviczy, delegatul parlamentului se informase de programul dela „locul de osândă”. Spre marea lui surprindere află, că se va recita de către un teatralist *Beregi*, odinioară ceva Berg... ori Bernstein, ori chiar Beer... o poezie străbătută de cel mai intransigent duh socialist, în care pe rând se înjură parlamentul, constituția de azi și trântorii națiunii. Ce credeți cine era autorul versului? Da, ați ghicit, autorul este un ungar neaoș *Wolf Fr...*, a pardon, greșisem, azi: *Farkas Ferenc*, jurnalist. Fiind versul publicat în-

tr'una din ziarele locale, Berzeviczy din întâmplare îl cetise. Văzând acum, că recitându-se poezia, are se aziste la un punct unde va fi înjurată în modul cel mai trivial corporația pe care o reprezintă; ce putea să facă? S'a năcăjit mai întâiu, apoi fără să spuie celor din jurul său, se strecoară prin mulțime și urcând un automobil pleacă la „locul de osândă”, unde sosit înaintea mulțimei, așază cununa omagială fără multă ceremonie la „*imagina-tul mormânt*”, al martirilor.

Mulțimea sosită și ea, îndată observase lucrul și pune-te la explicații: unul așa, celalalt așa, numa! cauza adevărată nu o înțelegea nimeni. Poate numai singur poetastrul, care grăbi să ceară prin un coleg al său lămuriri dela Berzeviczy.

Atâta a fost, destul a fost — așa s'a sfârșit. Iar ce privește pe d. Berzeviczy s'a ales cu o nouă deziluzie, de cari îi dorim încă multe, până ce se va îndura să înțeleagă și dânsul, că: poporul își cere tot mai insistent drepturi largi și respectul cuvenit și întâiu sunt *cei vii*, apoi *cei morți*.

Diu București. Răsunarea amantului. Deși s'ar părea că toată lumea nu se ocupă, în ziua de astăzi, decât de războiul italo-turc, — sunt, totuși, o sumă de oameni cari își văd de treburile lor și o sumă de femei cari își înșeală bărbații tot așa cum o făceau în vremuri de pace.

Una dintre acestea e și d-na Eliza Dumitrescu.

Deși nu era măritată în toată regula la ofițerul stărei civile, cu d. Carol Canea, d-na Eliza Dumitrescu trăia de mai multă vreme, în cei mai buni termeni și chiar în aceeași casă, — strada Neclai Tei No. 67, — cu zisul domn.

Prietenia lor, căsnicia lor, mai bine zis, deși nu era recunoscută oficial de către primăria orașului, era desăvârșită, — poate tocmai pentru că nu era recunoscută...

Am zis că „traiful lor era ideal”...

Era, căci astăzi nu mai e.

Și iată cum s'a întâmplat tragedia:

Eliza Dumitrescu e o femeie... Și femeia e lucrul dracului a zis cineva. Și cum dracul n'are alt rost decât să facă tot soiul de pozne omeniei, d-na Dumitrescu s'a gândit să facă una soțului d-sale.

Și care era cel mai sigur mijloc ca să năcă-jească pe bietul om?

Să-i pună coarne.

Amatori se găsește berechet.

În consecință, alaltăieri, d-na Dumitrescu în tovărășia unui complice, a fost văzută de către un amic al d-lui Canea, pe când intra în gangul unui hotel din capitală.

Amicul bănuiește — ce zic? ghice — cele ce aveau să se petreacă și fără să piardă o clipă, dădu fuga și ca un nou Jago, aviză pe domnul Canea.

Acesta, furios ca un Otello, veni la otel și nevoind să turbure clipele de fericire ale celor doi amorozați se mulțumi să aștearnă, pe un bilețel, următoarele cuvinte semnificative:

Dragă Eliso.

„Ești fericită acuma, dar fericirea o să-ți iasă prin piele”.

Și, în culmea furiei, luă o trăsura și porni spre strada Nicolae Teiu.

La locuința dnei Eliza Dumitrescu, toate lucrurile erau la locul lor, căci d-sa e o femeie așezată și gospodină.

Erau, căci, vai!, acuma nu mai sânt.

În furia oarbă de care era cuprins, d. Canea încesu să strice tot ce-i cădea prin mână... Iar lucrurile ce nu-i „cădeau” de bunăvoie în mână, omul le apuca și le trântea cu putere de toți pereții.

Așa s'au dus pe lumea cealaltă: oglinzi, șifoniere, lavoar, sticle, pahare, scaune, tablouri, mese, paturi, — scurt, tot ce se poate strica într-o casă.

După ce-și îndestulă setea de răsunare, d. Canea, mai potolit, plecă în lumea mare. Toată operațiunea aceasta de distrugere nu durase decât vre-o trei sferturi de oră.

În vremea aceasta, perechea, — care gustase în cea cameră de otel, plăcerile cari îl făcuseră pe d. Canea să turbeze — se despărți, voioasă. Dna Dumitrescu primi, pe scara otelului, bilețelul care îi provocă un leșin. Cuprinsă de groază și de o vagă presimțire, luă o trăsura și peste un sfert de ceas putu să contempleze dezastrul...

Fără să cugete prea mult, d-na Dumitrescu bău o cantitate de spirit denaturat în care avusesse

grija să disolve la timp. Pe viitor prieteni mai puțin

Amorul Su-

zentat, nu de mu- du Bois. Subiectul Cântarea Cântării regele David și fi amândoi, de aceia nimab), regele o p este să-și fericieas ei frumoși. Behor vârtutea tinereței în mijlocul aceste Behor un ucigaș fiului său, Pennia vinovat, fără a b cade jertfa nevino Inteleptul Solomon Indoei găsi în ac rivalitatea fratelu sermana Pennia de fratele său R Tragedia, e bogat de psiholo-

Laurii, într'o

France împreună c secretarul său.

Vântul luă p rostogolind'o pină c

Brousson se

duse lui Anatole F

— Iată încoc

se poate ținea pe c

Brosson, foar

— Măestre,

— Ești obra

să-ți mai spun o v

Marelui iron

Se supără de-i aru

La „Reun-

Sibiu”, au fos

nari: Nicolae D

(Reșinar). Iosif

cismar, frații Io

Braniste, (origin

vian Vestemene

tipograf, George

zidar, Ioan Cov

rilă (original di

membrii ajutate

Silviu Dragomir

și Eugen Todor

dreian.”

La fondu-

copiilor de mot

sfințirii biseric

lui I. Ignaton,

director de ban

Ana Sbrăcea, 4

FOIȚA

RO

(55)

— Să-i

zise Flavian.

nici un momen

— Pentr

la așa ceva!

Turbații

încea să dese

— Goin

neacăjit, unde i

povestiră de n

încerenit și c

— Ce fo

moarta dela

întâmplat, nu

marș!

— Nu!

rât! Sângele c

lui și de drag

toții în ea!

repede cătră a

nică despre c

grija să disolve sare de lămâie... Fu salvată însă la timp. Pe viitor d-sa își va alege de sigur, prieteni mai puțin furioși...

Fortunio.

Amorul Sulamitei. În Bruxelles s'a reprezentat, nu de mult, drama „Amorul Sulamitei” de du Bois. Subiectul, inspirat de Cartea Regilor și de Cântarea Cântărilor, se ocupă de conflictul între regele David și fiul său, Behor, cari s'au înamorat, amândoi, de aceeaș fecioară. Această fecioară (Penninah), regele o privește ca proprietatea sa și voeste să-și fericească bătrânețele cu lumina ochilor ei frumoși. Behor însă dorește să pozează fata în vârtutea tinereții sale și a dorului său arzător. Și în mijlocul acestei rivalități, care era să facă din Behor un ucigaș de tată, și din David pe ucigașul fiului său, Penninah, își duce traiul simplu și nevinovat, fără a bănuși ceva și în cele din urmă cade jertfă nevinovată a patimei ce a stărnit-o. Înțeleptul Solomon care de mult râvnea la tronul Iudeei găsi în acest amor prilejul de a scăpa de rivalitatea fratelui său. El puse să se otrăvească sermana Penninah, sigur că va scăpa în acest chip de fratele său Behor.

Tragedia, condusă cu multă artă și un fond bogat de psihologie umană, a avut succes.

Laurii. Într-o zi de vară oșie la primblare Anatole France împreună cu Jacques Brousson, care pe atunci era secretarul său.

Vântul luă pălăria glorioasă a academician și o duse rostogolind-o pînă departe.

Brousson se aruncă în goană, prinse pălăria și o aduse lui Anatole France.

— Iată inconvenientul painului. • așa de ușor că nu se poate ținea pe cap,

Brousson, foarte serios îi răspunse:

— Măestre, ar trebui să ești încoronat cu lauri.

— Ești obraznic, îi răspunse Anatole France, și n'am să-ți mai spun o vorbă toată ziua.

Marelui ironist nu-i place să-l zeflemisească cineva. Se supără de-i arunci săgeți din tobla sa.

La „Reuniunea meseriașilor români din Sibiu”, au fost primiți următorii membri ordinari: Nicolae Droc, măestru cojocar și măcelar (Reșinar). Iosif Bucșa (originar din Alțina), sodal cismar, frații Ioan Braniște, sodal pielar și Aurel Braniște, (originari din Agnita) sodal croitor, Octavian Vestemean (orig. din Sibiu), sodal mașinist tipograf, George Spănu (orig. din Gușteriță) sodal zidar, Ioan Covaciu (orig. din Săliște), și Ioan Chirilă (original din Cristian) sodal pantofari. Între membrii ajutători au binevoit a se înscrie dnii dr. Silviu Dragomir, dr. Ioan Folea, dr. Pavel Roșca și Eugen Todoran, profesori la seminarul „Andreian.”

La fondul dr. P. Span pentru ajutorarea copiilor de moți, aplicați la meserii, din prilejul stingerii bisericii din Mesterhaza, la apelul clericului I. Ignaton, au binevoit a dărui: Iosif Popescu, director de bancă (Reghinul-săses), 5 cor.; doamna Ana Sbarcea, 4 cor.; dr. Liviu Tilea, medic, I. An-

tal, propr., dr. S. Sbarcea, adv., dsoara Luți Antal și doamna Ileana Antal, toți din Toplița-rom., Vasila Duma, protoprezbiter (Cetatea-de-peatră) și doamna Ana Duma, preoteasă (Săcal), fiecare câte 2 coroane; parohii Ioan Silaghi (Idicel), Ioan Vodă (Deda), Petru Olteanu (M.-Cues), Ioan Brătianu (Potoc), G. Căzan (Filea), Ioan Duma (Săcal), Mih. Todea (Idicel), Gavr. Maier (Toplița-rom.), Zah. Lupu (Hodac), Ios. Popescu (Dumbrava), Petru Cadariu (Polet), adm. prot. Grigoriu Nicoară (Ibănești), notarul I. Bucur (Deda), direc. de bancă Victor Calini (Reghinul-săs.), inv. I. Borșanu (Deda), casierul Mihail Covrig (Idicel), adv. dr. I. Harșa (Reghin), contabilul Sabin Popescu (Reghin), fiecare câte 1 cor.; Teodor Libeg inv. (Filea) 50 bani; clericii cursului III.: Il. Pastina, T. Ganea, G. Popovici, L. Aron, V. Debău, I. Ignaton (dirigentul corului); abs. de teol.: G. Comșa, Dosift. Șuteu; curs. cons. Ilie Dragomir, fiecare câte 20 bani; cler. cursului III.: S. Sofonea, R. Bucșa și N. Vidighin, fiecare câte 30 bani. În total cor. 4420. La acelaș fond au mai dărui: Vic. Lazar, func. la Acad. Rom. (București), I. B. Comșa, comers. (T.-Jiu), I. Neamtu, propr. (Alămor), G. Gorzea, par. (Coves), câte 1 cor.; Andreiu Teodor, grădinar (Sibiu), Mateiu Mateiu, direc. școlar (Veneția-inf.), câte 2 cor. Starea fondului cor. 107383. Pentru prinos aduce mulțămite pentru comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Vic. Tordășianu, prezident.

Ultima oră

Ocuparea Tripolisului.

Până acum au circulat diferite știri cu privire la ocuparea Tripolisului așa că nu se știa nimic despre modul cum s'a întâmplat ocuparea, ba nu se știa nici aceea cu pozitivitate, că oare a fost ocupat Tripolisul de către italieni sau ba.

Știrile mai noi aduc însă ca fapt întâmplat ocuparea. Din acestea se poate vedea, că ocuparea a decurs, dupăcum era de prevăzut, fără vărsare mare de sânge. Turcii s'au retras la o depărtare mai mare înspre pustiurile Africii. Deoarece este exchis să primească însă alimente și ajutor din acea parte, italienii sunt de credință, că-i vor sili la capitulare prin foame.

În Tripolis îndeplinesc serviciul de pază deja soldați italieni. Chiar și pașa din Tripolis a înfipt pe casa sa steagul alb. La

început credeau toți, că mohamedanii vor lupta pe moarte și vieată pentru apărarea orașului, dar s'au înșelat, căci afară de adunări în moschee și rugăciuni, arabii n'au nimic.

O poruncă a guvernului italian.

Guvernul italian a dat poruncă tuturor comandanților de pe vasele de războiu, să nu săvârșească nici o operație militară pe marea Adriatică și Ionică în contra țărmurilor turcești.

Criză de bani.

Poarta a ridicat un împrumut de 20 milioane dela banca otomană. O parte din această sumă e necesară pentru provederea cu alimente a trupelor, iar 300.000 funți turcești va trimite guvernul în Albania, ca să se împartă între albanezii răsculați câte un funt de cap dacă depun armele.

Peste tot stăpânește o mare criză și astfel din banii de aur englezi fabrică în grabă bani turcești.

POSTA ADMINISTRAȚIEI

P. M. preot în Zsupanek. Ați solvit 7 cor. Sântefi în restanță 21 cor.

V. S. preot în Tasnádbalázsháza. Foaia merge regulat. Reclamați la poșta.

Teatrul Apollo. De mâine, vineri, încolo reprezentațiile se vor începe la orele 5 și jum., 7 și 8 și jum. seara.

Mâine, vineri, teatrul Apollo va prezinta următorul program:

1. Cavaleria italiană (cel mai nou tablou al armatei italiene. Mare atracție). — 2. Portarul (umoristic). — 3. Păcatele tinerețelor (dramă. Filmul e de 1000 m. Capod'opera cinematografiei. Persoanele: Un consilier ministerial. Nevasta consilierului ministerial. Băieți, Edgar, Sofia vânzătoare într-o prăvălie de mănuși). — 4. Haina albă a lui Nauke (amuzant).

Prețurile de intrare: 1 cor., 80 fil., 60 fil., 40 fil. și 20 fil. — Orchestră proprie.

Redactor responsabil: Atanasiu Halmăgian.

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL”.

Roza dela Disentis

de

H. Zschokke.

Trad. de Iunius.

(55)

— Urmare. —

— Să-i ia dracu! Vagabonzi nemernici! — zise Flavian. — Nu vreau să mai am de-a face nici un moment cu ei! Mă întorc la Disentis.

— Pentru numele lui dzeu! nici nu te gândi la așa ceva!

Turbații au jurat să impuște pe oricine ar încerca să deserteze. Vino!

— Goin fără cu sine la vale pe căpitanul necăjit, unde îi întâmpină Gilg Daniffer, căruia-i povestiră de nou totul dela început. Acesta asculta incremenit și cu fața palidă.

— Ce folos Gilg, că sameni la înfățișare cu moartea dela Ipern, — zise Goin. — Cea-ce s'a întâmplat, nu se mai poate reface. Înainte marș!

— Nu! — sbiera Daniffer. — Indărăt, indărăt! Sângele cere sânge! Ei au deschis gura iadului și de dragul lor nu ne vom lăsa să pierim cu toții în ea! — După aceste cuvinte se întoarse repede cătră ai săi și le raportă în limba romanică despre cele întâmplate, cu intenția vădită,

ca să-i atâte la răzbanare contra ucigașilor. Înainte încă de a sfârși însă, se cetea de pe toate fețele o bucurie diavolească, care-și făcu vânt în urlete de bucurie și în strigăte de aprobare.

Oratorul își privia zăpăcit oamenii, iar aceștia fără se aștepte comanda, își urmară calea horind și chiuind sălbatic.

Într'acestea ajunseră și cei dindărăt și amestecându-se cu cei dinainte luară și dânșii parte la veselia avangardei cântând și răsând.

În mijlocul mulțimii să zărea Malariva cu fața galbină aplecată în jos. Indată-ce îl observă Flavian, se apropie de dânsul și-l întrebă:

— Ei bine unde mergem acuma? Franceji nu mai avem, ca să escortăm la Chur.

— Durere! — întâmpină contele întunecat și înălțind ușor din umeri. Între astfel de oameni nu are nici o putere legea, porunca și supunerea. Mai bucuos m'aș duce în bătălie cu indienii, decât cu bestiiile acestea. Dealtă parte poate, că e chiar bine așa.

Se dedau oamenii cu sângele și nu se vor înfrica, când va trebui să facă cunoștință cu el pe câmpul de bătălie.

Flavian îi aruncă o ochire piezișă plină de dispreț.

— Dar cum stă cu cuvântul dtale sărbătorese de onoare?

Dta ai promis căpitanului Solomon escortă sigură.

— Mi-am călcat eu cuvântul dragul meu?

— replică Malariva zimbând ușor. Comandantul e

în siguranță mai mare decât oricare dintre noi. Il vor însoți și așa mâine și poimâine destui la vecinie.

Ce să-i faci? Așa-i războiul! E vorba dealtfel de eliberarea patriei dtale doară! Aibi curaj. Poate chiar peste câteva ore să nimerim preste dușman.

— Cum conte? Cu aceste horde, cari nu vor să știe de disciplină și onoare, gândești dta să dai pept cu trupe regulate franceze?

— Incet dle Prevost! Sunt cel puțin, ca se mă exprim cu Falstaff, aliment pentru gurile puștilor. Până când noi vom da de lucru francezilor dela spate, mareșalul campestru Hoțe are mână liberă dela Bregenz și Montafun.

Aici contele fu întrerupt de un trimis, care-l chema. Prevost înainta mai departe în îmbulzeala bandelor de răsculați. La fugă nu se putea gândi. El însuș se simția mai rău decât un prinsonier. Era abătut, disperat ca un condamnat părăsit de dzeu, care merge spre locul de osândă. Zgomotul mulțimii i-se părea, ca și când ar fi mugetul monstru produs de valurile turburate ale mării.

Când se apropie mulțimea de primul oraș de pe Rhin Glion sau Ilanț se despărți în două tabere. O parte o luă de-a stânga, alta de-a dreapta Rhinului.

(Va urma)

Lista manualelor școlare

pentru școlile populare, aprobate de înaltul minister, de ven. cons. aradan, oradan și caransebeșan.

1. — Dr. Petru Barbu, istorioare religioase morale. I-a carte de religie pentru școlile populare, aprob. de autoritățile bisericești ed. III. 1905 . . . —30
 2. — Istorioare biblice II-a carte de religie p. școl. pop. aprobat de autoritățile bisericești, ediția X. 1911 . . . —80
 3. — Istorioare bisericești III-a carte de religie, apr. de autoritățile bisericești, ed. VII. 1910 . . . —30
 4. Catechizm. IV-a carte de rel. apr. de autoritățile bisericești, ed. VII. 1910 . . . —40
 5. — Nicolae Crișmariu, Istorioare biblice p. elevii școlilor elementare, aprob. de Ven. Consistoare. Ed. II. cu 20 il. în text 1910 . . . —45
 6. Istorioare bisericești p. clasa V. VI. elementară, aprobat de Ven. Consistor din Arad . . . —40
 7. — Catechizm p. elevii școlilor elem. apr. de Ven. Consistor . . . —40
 8. — D. Voniga, Istorioare biblice. Carte de religie p. școlile populare. Ed. II. cu 40 ilustrațiuni . . . —50
 9. Petru Popa, Istorioare biblice din testamentul vechiu și nou. Carte de religie pentru clasa III. și IV. cu 20 il. —45
 10. Abecedar, prima carte de citire p. elevii clasei I. de Iosif Moldovan și consoții. Ediția VIII. 1910, apr. de minister și Ven. Consistoare din Arad și Caransebeș . . . —40
 11. A doua carte de citire p. elevii școlii pop. de Iosif Moldovan și soții, ed. VI. 1910 apr. de minister . . . —40
 12. A treia carte de citire p. elevii școlii pop. de Iosif Moldovan și soții, ed. III. 1910, apr. de minister sub Nr. 25960/1910 . . . —60
 13. A patra carte de citire p. elevii școlii pop. de Iosif Moldovan și consoții ed. II., apr. de minister sub Nr. 103233/1910 . . . —60
 14. Carte de citire pentru clasele V. și VI. ale școlii populare de Iosif Moldovan și consoții, ed. II. apr. de minister sub Nr. 103233/1910 . . . 1—
 15. Limba maghiară. Manual p. elevii claselor I, II și III. a școlilor pop. rom. de Iosif Moldovan și Iuliu Groșorean. Ed. III-a apr. de min. sub Nr. 95525/1910 . . . —50
 16. Limba maghiară, a doua carte de citire p. școlile populare române de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan, apr. de min. sub Nr. 105846/1908 . . . —50
 17. Gramatică română p. școlile populare de Iuliu Groșorean, ed. II. apr. de Ven. Consistor Aradan sub Nr. 1202/1911 . . . —40
 18. Curs practic de istoria literaturii rom. de Iosif Stanca . . . —40
 19. Exerciții intuitive elaborate pe baza noului plan de învățământ de Ioan Vancu apr. de Ven. Consistor din Arad . . . —50
 20. Geografia Ungariei p. școlile populare de Iosif Stanca, aprob. de Ven. Consistor Aradan . . . —30
 21. Gramatică și Citirea maghiară p. școlile elementare cu limba de propunere română de Szabó-Dirle. Partea I-a apr. de minister sub Nr. 99941/1909 . . . —50
 22. Gramatică și citirea maghiară p. școlile elementare cu limba de prop. rom. de Szabó-Dirle. Partea II-a, aprob. de minister sub Nr. 99941/1909 . . . —60
- Manuale școlare de Iuliu Vuia**
Învățător-director școlar.
Aprobate de înaltul minister, de veder. consistor aradan, oradan și caransebeșan.
23. Abecedar ilustrat p. clasa primă după metoda cuvintelor normale, ed. VII-a apr. cu rezoluțiunea ministerială Nr. 15591/1911, Ven. cons. caransebeșan Nr. 2052/1907, oradan Nr. 2067/1907 . . . —40
 24. Abecedar p. clasa primă a școlii primare după metoda sunetelor vii a lui Gabel, ed. V., cu rezoluțiunea minist. Nr. 15591/1911 și a Ven. Cons. oradan sub Nr. 2067/1906 . . . —40
 25. Instrucțiunea metodei sunetelor vii a lui I. Gabel ed. II. . . —80
 26. Carte de citire pentru clasa a II-a a școlii primare, ediția IV. cu rezoluțiunea min. Nr. 15591/1911 și a Ven. Consistor oradan Nr. 2067/1906 . . . —36
 27. Carte de citire p. clasele 3 și 4 ale școlii primare, ed. V. cu rezoluțiunea min. Nr. 51994/1908 și a Ven. Consistor oradan Nr. 3067/1906 . . . —50
 28. Carte de citire p. clasele 5 și 6 ale școlii pop., ed. III. cu rezoluțiunea min. Nr. 51049/1908 și a Ven. Consistor aradan Nr. 3990/1911 și oradan Nr. 2067/1906 . . . —60
 29. Curs practic p. învățarea limbei maghiare p. clasele 1, 2 și 3 a școlii primare cu limba de propunere rom. ed. IV., apr. cu rezoluțiunea minist. Nr. 43830/1910 și a Ven. Consistor aradan Nr. 2241/1911, oradan Nr. 2079/1910 și cel caransebeșan Nr. 5345/1910, partea I. . . —50
 30. Curs practic p. învățarea limbei magh. p. clasele 4, 5 și 6 a școlii primare cu limba de prop. română, ed. IV., apr. cu rezoluțiunea min. Nr. 43830/1910 și a Ven. Cons. aradan Nr. 2841/1911, oradan Nr. 2079/1910 și cel caransebeșan Nr. 5541/1910, part. II. . . —50
 31. Curs practic de limba română p. clasele 3, 4, 5 și 6 ale școlii primare ed. VII. apr. cu rezoluțiunea minist. Nr. 51049/1908, Ven. Consistor aradan Nr. 2475/1911, oradan Nr. 2067/196 și cel caransebeșan Nr. 7287/1909 . . . —60
 32. Curs practic de istoria Ungariei p. cursul primar, ed. VI., îndreptată apr. cu rezoluțiunea min. Nr. 96050/1910 în mod definitiv pentru școlile cu limba de propunere română, de ven. consistor oradan Nr. 2067/1906 și cel caransebeșan Nr. 3569/1907 . . . —40
 33. Elemente de Geografie și Constituțiune p. clasele 3, 4, 5 și 6 ale școlilor primare cu nenumărate ilustrațiuni. Ediția VI., apr. cu rezoluțiunea ministerială Nr. 103632/1908 și a ven. cons. oradan Nr. 2067/1906 și cel caransebeșan Nr. 7289/1909 . . . —60
 34. Curs practic de aritmetică p. clasele 2, 3 și 4 ale școlii primare, ed. VII. reapr. cu rezoluțiunea min. Nr. 13171/1911 ven. consistor oradan Nr. 2067/1906 și cel caransebeșan Nr. 3567/1907 . . . —60
 35. Curs practic de Aritmetică și Geometrie p. clasele 5 și 6, reaprobat cu rezoluțiunea min. Nr. 13171/1911 și a ven. cons. oradan Nr. 2067/1906 și cel caransebeșan Nr. 3568/1907 . . . —86
 36. Curs practic de fizică și chimie pentru cursul primar, ed. III., apr. cu rezoluțiunea minist. Nr. 13111/1911, Ven. Cons. aradan Nr. 3491/1911, oradan Nr. 877/1907 . . . —50
 37. Curs practic de Economie rațională p. școlile primare apr. cu rezoluțiunea min. Nr. 30049/1908, Ven. Cons. aradan Nr. 5243/1906, oradan Nr. 2067/1906 și cel caransebeșan Nr. 1187/1907 . . . —56
 38. Învățământ practic din istoria naturală p. școlile populare, ed. III., apr. de min. sub Nr. 2384/1904 ven. cons. oradan Nr. 2067/1906 și cel caransebeșan Nr. 955/1906 . . . —60
 39. Carte de învățură pentru școlile de repetițiune economică, ultimii ani ai școlii populare cu rezol. ministerială Nr. 4140/1903, a Ven. Cons. aradan Nr. 1988/1904, a celui oradan Nr. 887/908 . . . 1:50
 40. Istoria naturală cu referință la Higienea pentru școlile primare de I. Tudueșcu ediția IX. . . —40
 41. Rugăciunile școlilor și Cântări bisericești pentru școlile populare române alese și întocmite de Nicolae Ștef, ed. a V-a . . . —50
 41. Liturgica bisericești gr.-or. române, prețul —70
- Caete (libele, scrisori) pentru caligrafia rom., maghiară sau pentru dictando și comput à 8 foi 100 bucăți . . . 1:40
- Caete pentru desemn cu puncte depărtate de 1 cm. sau curat albe 100 bucăți . . . 5—
- Caete pentru desemn punctate și cu modele Nr. 1, 2, 3, 4 și 5, bucata à . . . —08
- Ceruze (creioane) de calitate extrafină duzina (12 bucăți) à 14, 18, 24, 36, 40, 60 și 90 fileri.
- Condeie (penițe) de aluminiu în cutii à 1 gross (144 bucăți) à —90, 1:40, 1:60, 2 și 2:40.
- Cerneală neagră sau antracen, fabrica cea mai bună, litru în borcan de pământ 1:80.
- Praf pentru cerneală în cutii à 24 și 50 fl.
- Tăblițe de piatră în rame de lemn I-a calitate, duzina (12 bucăți) Nr. 2 cor. 2:30, Nr. 3 cor. 3' Nr. 4 cor. 3:50.
- Ceruze de piatră (stille) învălțite în hârtie și ascuțite, în cutii à 100 bucăți 66 fl.
- Gumi de șters, duzina (12 buc.) à 20, 30 și 60 fl.
- Tocuri (ceada, ectoare) pentru condeie, duzina (12 buc.) à 12, 18, 40 fl. și 1 cor.
- Bureți pentru tabla școlii à —60, —80, 1—, 1:20 bucata.
- Bureți pentru copii 100 bucăți cor. 1:60.; mai fine à 10, 12, 20 fileri bucata.
- Cretă albă pentru tablă, fină în cutii, 1 kilogram 50 fileri.
- Cretă albă preparată în cutii, duzina 40 fileri.

Să află de vânzare la **Librăria diecezană din Arad, strada Deák-Ferencz Nr. 33—34.**

Un student de cl. VIII. gim.

din cauza sărăciei, nefiind în stare, a-și continua studiul, caută un astfel de fruntaș român, care l-ar învăța, atât clasa a VIII. cât și Teologia ori Medicina. Numai oferte serioase să se trimită la „Redacție“.

Un candidat de avocat

cu ceva praxă află aplicare momentană în cancelaria subserisului

Dr. Ioan P. Oltean,
advocat.
Lăpuș (Magyarlâpos)
(Sz.-Doboka-m.).

Dela 10 coroane în sus.

Se poate procura dela „Asociația călciunilor“ din Arad, Piața libertății Nr. 15, precum și la magazinele filiale din Cermeni și Piski: ghete pentru bărbați și șirete (panglici) din piele de box.

IUSTIN OLARIU,
director.

Ziffer Sándor

întreprindere de mașini de scris
ARAD, str. Forray, palatul contelui Hunyady

Unicul vânzător al mașinilor
cu renume universal

Underwood Vizible,

se pot serie deodată 15—20
exemplare; soliditatea lor e
neîntrecută; provăzute cu li-
tere românești după plac, se
pot primi pentru probă și re-
comandare fără nici o taxă.

Primește și pentru jurul Aradului întocmirea
mașinilor în cursul anului întreg și sub in-
grijirea mea de specialist, mașinile vor func-
ționa regulat. Curs permanent pentru steno-
grafie, contabilitate și la mașini de scris. Mare
magazin de apartinențe de prima calitate.

A apărut:

Advocatul poporal.

Indreptar pentru poporul român

de
Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu.

— Ediția a doua. — 384 pagini 8°. —

Prețul broș. Cor. 2.50, legat în pânză Cor. 3.50 plus 20 fil. porto.

De vânzare la toate librăriile din țară precum și la
editura **W. Krafft** în Sibiu.

Andrássy Gábor mäsar

— Arad, str. Kasza Nr. 45. —

Aduc la cunoștința on. public,
că în str. Kasza Nr. 45 am
deschis atelier de mäsarit.
Primește totfelul de lucrări
pentru zidiri și mobile în
bransa mea, executându-le
prompt și conștiințios. Co-
mandele din provincie le exe-
cut prompt. Rugând binevoi-
torul sprijin al on. public,
român

Cu toată stima:

Andrássy Gábor,
mäsar de mobilă și zidiri.

FABRICA DE SPĂLAT CU ABURI ȘI CURĂȚIRE CHEMICĂ

„VICTORIA“

TEMESVÄR, JÖZSEFVÄROS, Bégabalsör-ut. 42.

Aranjată cu mașinările cele mai mo-
derne cu putere electrică, spală, calcă,
curăță albituri și haine bărbătești și
de dame, și totfelul de lingerie cu
prețuri moderate. La suma de peste
10 cor. pachetul se trimite francat.
Filiale în Timișoara-Gyárvaros, Kos-
suth-tér 6. Erzsébet-város: la Fischer
G. Ferencz-város: Sebestla-utea 7.
Belváros: în casa lui dr. Lingruen.

Cumpăr sau dau în schimb pentru alte obiecte
recipise de amanet,
aur, argint sdrobot și bijuterii

Deutsch Izidor,

orologier și bijutier.

ARAD, str. Weitzer János,
(Palatul minoritelor).

Magazinul de oroloage și bijuterii cel mai
mare din Arad. Cea mai ieftină sursă de
cumpărat. Telefon 438.

Birou de informații!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului româ-
nesc din provincă, m'am hotărit să deschid în
Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la
ministerii și la alte foruri, orice informații co-
merciale și în general în orice cauză dau în
restimp de 2—3 zile, ori-și-cui rezolvând toate
chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez re-
zolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu re-
ferentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac
tot felul de mijlociri comerciale și comande.
Prețuri moderate, serviciu prompt, informații
detaillate. La aviz aștept la gară.

L. Olariu, Budapest, Lajos-u. 141. III 19.

În atențiunea celor ce se mută.

Instalații de lumină electrică
împreună cu becuri, esecută și
furnisează prompt sub cele mai
favorabile condiții de plătire.

Cine dorește un fonograf bun?

Să se adreseze cu toată încre-
derea subserisului și va fi pe
deplin satisfăcut. Cereți catalog.

Biciclete de strap și de sport
poți căpăta cu prețurile cele mai
moderate dela firma

KOCH DÁNIEL

întreprindere de instalare a sonerilor și te-
lefonului precum și montarea bicicletelor.

ARAD, str. Deák-Ferencz Nr. 42.

Mare isvor de cumpărat ieftin

KOPETKÓ KÁROLY junior

PRĂVĂLIE DE MODĂ.

ARAD, STRADA WEITZER-JÁNOS.
(Palatul minoritelor).

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 477.

Cu ocaziunea timpului de toamnă și iarnă,
recomand costumele cele mai bune de stofa
duble, catifea pentru haine, flanel franceze
de lână, mătăsuri pentru bluze, muselină și
escharpată de mătase pentru teatru precum
și cele mai moderne mărfuri de blănării.
Mare magazin de fabricații din patrie.
Pânzături și servitii de masă, precum și
albituri pentru bărbați. La cumpărări în
bani gata 5% rabat.

Serviciu prompt.

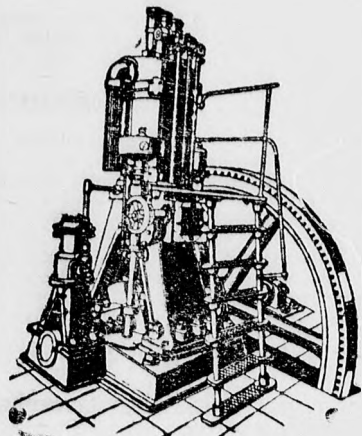
Tobuze pentru țigarete
de fabrica

Bardou

care sunt mai bune și mai
plăcute, — se capătă la:

Librăria FRAȚII ROTH

Arad, Andrássy-tér. Vis-à-vis de Monumentul-sfânt.

Execuție modernă, solidă,
și reală de prima clasă,
serviciu prompt și prețuri
moderate.

Multe patente proprii.

380 lucrători și oficanți.
Premiat la expoziția din
București 1906 cu Grand
Prix, cea mai înaltă dis-
tincție și medalie de aur.
La expoziția regnicolară
din Cincibiserici 1907 cu
medalie de aur, la ex-
poziția din Sepsiszent-
györgy cu medalie de aur.

Două fabrici proprii.

Frații Schiel

fabrică de mașini, stabiliment pentru edificare de mori,
turnătorie de fier.

Brașov.

Cea mai mare fabrică de fier din Ardeal efectuește:
stabilimente de turbine, motoare și locomotive
de ulei brut „Coroana“, mori mănate cu motor
și apă, stabilimente electrice, stabilimente de tran-
smisiune, mașini de sămănat, pieptene de lână.

La administrația ziarului

„Românul“

se primesc anunțuri cu pre-

țurile cele mai moderate

Cele mai fine

Teiuri și Rumuri

mai ieftine și mai bune
se pot procura dela

VOJTEK ȘI WEISZ

droguerie și parfumerie

în

ARAD, Andrásy-tér.

Comandele prin poștă se execută
cu cea mai mare promptitudine.

Cel mai bun și mai înerezut mijloc de
curățirea și nobilitarea feței, care se deo-
sebește de toate mijlocele cunoscute până
acum este

Serail crema a lui Rozsnyay.

Cultivă și înmoaie pielea feței, efectul ei
tineresc imprimă feței o finețe de catifea,
îndepărtează pistrii și alunițele, netezește
înerșiturile.

Prețul unui tub 1 cor.

Pudră Serail a lui Rozsnyay.

Se pregătește în culoare albă, roză, crem,
ca toate produsele mele de Serail, constă din
substanțe nevătămătoare. E foarte plăcută
doamnelor pentru însușirea ei de a as-
cunde scăderile.

O cutie 1 cor. 20 fil.

Săpun Serail a lui Rozsnyay.

Cu miros plăcut și durabil, înmoaie pielea.

O bncată 70 fileri.

Pe poștă le trimite:

farmacia **Rozsnyay**

Arad, Szabadság-tér.

Comande din provincă să efectueșc încă în aceeași zi.

ABONAM
Pe un an
Pe jumătate
Pe 3 luni
Pe o lună

Pentru Ro
străin
Pe un an.
Tel
pentru orăș
Nr.

Inruc
rea unui
rerea uno
ghiare, ac
treaga sim
spre turci
isbucnit p
este o înt
după citat
ziar magh
teful de m
atât de m
cât și pri
trebuie să

Minu
ceva asem
din care
conducăto
vremuri,
facă teme
comparați
garhiei m
rătat mai
măsură, c
țitul la g
teful“ cu
și legea.
au stat în
de îndelu
naționalita
s'au lăsat
cari au si
ghiarii, ju

Abul C
mele Firdusi,
un Homer al
1020) a scris
prinde fapte
se ocupase cu
la însărcinat
promițându-i
Mahmud aver
era enorm de
artele), dar d
curte, i-au în
în argint și f
(ban de câte
tot atâția ba
în cursul vre
suma întreag
orașul său n
indignat de p
servitorii băi
de bere. Reg
Firdusi, că-l
iartat; dar n
triva lui o s
furiat pe reg
scă. Firdusi
a fugit în C
căci aproape
Tus în regatu

De-ți bați
Și 'n veci
Fiindcă por
Și stai pe-